

JB2900 1 Fordypningsoppgave

Kandidat 115

Oppgaver	Oppgavetype	Vurdering	Status
i Informasjon	Dokument	Ikke vurdert	Lever
1 Besvarelse	Filopplasting	Manuell poengsum	Lever
2 Evt. vedlegg	Filopplasting	Manuell poengsum	Ikke lever
3 Evt. vedlegg	Filopplasting	Manuell poengsum	Ikke lever
4 Evt. vedlegg	Filopplasting	Manuell poengsum	Ikke lever

JB2900 1 Fordypningsoppgave

Emnekode	JB2900	PDF opprettet	02.06.2017 12:20
Vurderingsform	JB2900	Opprettet av	Yan Hoffmann
Starttidspunkt:	26.05.2017 18:00	Antall sider	54
Sluttidspunkt:	02.06.2017 12:00	Oppgaver inkludert	Ja
Sensurfrist	201706230000	Skriv ut automatisk rettede	Nei

Seksjon 1

1 OPPGAVE

Besvarelse

Last opp besvarelsen din her:

Last opp filen her. Maks én fil.

BESVARELSE

Filopplasting

Filnavn	17119461_cand-6038176_17117467
Filtype	pdf
Filstørrelse	2476.322 KB
Opplastingstid	02.06.2017 07:24:10

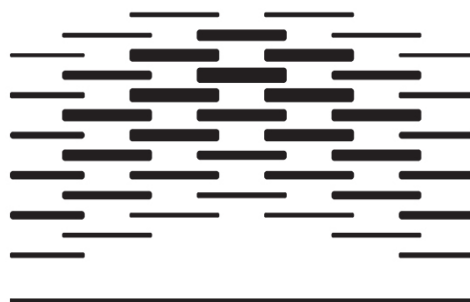

Neste side
Besvarelse vedlagt

Når mediene gjør store grupper små

– dekingen av helsefagarbeidere og ufaglærte pleiere i norske aviser

Kadidatnummer 139 og 115

**HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS**

Bacheloroppgave 2017

Fagkode: JB2900 – Tverrfaglig fordypningsoppgave

Bachelorstudium i journalistikk

Høgskolen i Oslo og Akershus, institutt for journalistikk og mediefag

01.juni.2017

SAMMENDRAG

Denne oppgaven vil se på hvordan helsefagarbeidere og ufaglærte pleiere innenfor helse- og omsorgsyrket blir representert i mediene. Gjennom en kvantitativ innholdsanalyse av flere norske aviser undersøker vi i hvilken grad denne gruppen blir dekket, og ikke minst hvordan de blir fremstilt. Videre diskuterer vi hvordan deknningen av gruppen kan ses i sammenheng med teori om marginalisering og klasse. Det har blitt snakket lite om arbeiderklassens representasjon i norsk presse. I et samfunn som blir omtalt som egalitært av både fagfolk og medier, er det interessant å se i hvilken grad denne gruppen blir representert. I vår undersøkelse fant vi at yrkesgruppen generelt blir dekket lite. Som oftest er det stedfortredere som snakker for dem, og det er også verdt å merke seg forekomsten av elitekilder. Det mest overraskende funnet var Klassekampens lave dekning av gruppen. Basert på funnene våre spør vi om det er grunnlag for å anta at gruppen vår faller utenfor den tradisjonelle definisjonen av arbeiderklasse, men i en ny, mindre synlig klasse. Dette kan forklare hvorfor deknningen er lavere enn av andre arbeiderklassegrupper.

ABSTRACT

This assignment will look at the representation of auxiliary nurses in Norwegian media outlets. Our goal, with the help of a quantitative content analysis, is to assess how and to which extent this group is covered by the media. We will then move on to discuss our finds in relation to theory about marginalisation and class. Little research has been done on the working class representation in Norwegian press. In a society that prides itself on being largely egalitarian by the media and scholars alike, it is interesting to measure the actual coverage of this group. In our analysis we found that the coverage of auxiliary nurses is minimal. They are often represented by proxy, and it is also worth noting that the presence of elite sources is high. Another find worth mentioning is the lack of coverage in Klassekampen, which is surprising given the newspaper traditional "leftist" stance. In our analysis we pose the question as to whether our group no longer can be classified as part of the traditional working class, but rather as a new, less visible class. This could explain the poor representation, even when compared to other working class groups.

INNHOLDSFORTEGNELSE

Del 1: Innledning	s. 4
Del 2: Teori	s. 5
2.1 Klasseteori	s. 5
2.1.1 Norge i et klasseperspektiv	s. 7
2.1.2 Yrkesgruppen i et klasseperspektiv	s. 7
2.2 Marginalisering i mediene	s. 8
2.2.1 Marginalisering og elitekilder i media	s. 8
2.2.2 Yrkesgruppen sett i et marginaliseringsperspektiv	s. 11
Del 3: Metode	s. 12
3.1 Kvantitativ innholdsanalyse	s. 13
3.1.1 Utvalget, aviser	s. 13
3.1.2 Tidsperiode	s. 14
3.1.3 Søkestrengen	s. 15
3.1.4 Utvalget, artikler	s. 16
3.1.5 Variabler	s. 17
3.1.6 Validitet	s. 21
Del 4: Resultater	s. 23
4.1 Grunntrekk ved medienes dekning	s. 23
4.2 Representasjon av ulike stemmer	s. 25
Del 5: Diskusjon	s. 31
5.1 Hva forteller resultatene oss?	s. 31
5.2 Styrker og svakheter ved oppgaven	s. 36
5.3 Videre forskning	s. 38
Del 6: Avslutning	s. 39
Del 7: Litteraturliste	s. 40

Del 1: Innledning

Sett i et klasseperspektiv blir Norge ofte fremstilt som et unntak fra resten av verden. Det har vært normen i både medier og faglitteratur å omtale Norge som et egalitært samfunn hvor forskjellene mellom klassene er små (Korsnes 2014, s.12). Likevel har Norge grupper som fra et tradisjonelt og teoretisk perspektiv blir regnet som en del av arbeiderklassen, og i denne kategorien blir ufaglærte pleiere plassert (Nordli Hansen m.fl. 2014, s.27). Helse- og omsorgssektoren er den sektoren som sysselsetter flest kvinner i Norge (Statistisk sentralbyrå 2016). Videre er omtrent 46 prosent av alle som jobber sykehjem i Norge registrert som pleieassistenter (Gautun & Hermansen i Gudmund Ågotnes 2016, s. 47). Det er altså en stor andel av befolkningen som tilhører denne yrkesgruppen.

Hvorfor er så denne gruppen interessant sett fra et medieteoretisk perspektiv? Ifølge Vær Varsom-plakatens punkt 1.2 har pressen ansvar for at ulike syn kommer til uttrykk, og i plakatens punkt 1.3 står det at "det er pressens oppgave å beskytte enkeltmennesker og grupper mot overgrep eller forsømmelser fra offentlige myndigheter og institusjoner, private foretak eller andre" (Presse.no 2015). Pressen har likevel høstet kritikk for å representere eliten i samfunnet, og i mindre grad arbeiderklassen (Tyler & Bennett 2010, s. 378). Dette ser vi for eksempel etter valget i USA, hvor mediernes neglisjering av arbeiderklassen ble brukt som et argument for hvorfor Trumps seier var så overraskende. Det samme argumentet ble brukt om Brexit i Storbritannia (Gard L. Michalsen 2016). Også i Norge hevder kritikere at journalister har for lite kunnskap om enkelte grupper i samfunnet (Allern 2015, s. 98). Andre marginaliserte grupper har tidligere blitt forsket på, som for eksempel minoriteter, funksjonshemmede og kvinner (se Figenschou & Beyer 2014, Eide, Grue & Vold 2014, Eide & Orgeret 2015), men det er overraskende lite forskning å finne på hvordan arbeiderklassen, og da spesifikt pleiere uten høyere utdanning blir fremstilt i media. Fraværet av grundige studier gjør det vanskelig å svare på om de faktisk *blir* neglisjert av den norske pressen. Ved å utføre en kvantitativ innholdsanalyse som systematisk går gjennom deknningen av helsepleierne over tid, vil vi forhåpentligvis få svar på hvordan denne yrkesgruppen faktisk blir representert i mediene og om kritikken om eliteorientering er berettiget.

I denne oppgaven undersøker vi en gruppe med flere arbeidstitler. Det de har til felles er at de er ufaglærte eller har fagbrev fra videregående skole, jobber i helsesektoren, og som oftest på sykehjem. Vi har derfor valgt å lage vår egen definisjon på gruppen. I denne oppgaven vil vi kalle gruppen vi skriver om for *helsepleiere*. I gruppen finner vi helsefagarbeidere, pleieassistenter og hjelpepleiere. Vi vil gå nærmere inn på definisjonen av denne gruppen i metodedelen.

Analysene vi gjennomfører er en del av et større forskningsprosjekt med arbeidstittel *Unpacking the modern working class: Life chances, social cohesion and recognition in an age of migration*. Forskningsprosjektet tar for seg den moderne arbeiderklassens rolle i det norske samfunnet i dag. Tine Ustad Figenschou og Elisabeth Eide har ansvar for å undersøke hvordan arbeiderklassen blir representert i norske medier. Vårt bidrag i prosjektet er denne analysen av dekningen av helsepleierne i 2006/2007 og 2016/2017. Ved å analysere disse funnene ønsket vi å finne ut av i hvilken grad gruppen får komme til orde, i hvilke sammenhenger de blir omtalt, og hvordan de blir fremstilt i media.

Problemstillingen vår er: "Hvordan er representasjonen av helsepleiere i norske medier?"

Temaet vi fordypet oss i er komplekst, og det er lite litteratur direkte på tematikken vi tar for oss. For å best mulig belyse problemstillingen har vi derfor valgt å ta utgangspunkt i et analytisk rammeverk bestående av teorier om klasse og marginalisering. Å gjøre rede for grunnleggende klasseteori er relevant for å kunne begrunne hvorfor vi har plassert vår gruppe innenfor arbeiderklassen. Viktige nøkkelbegreper som er fremtredende innenfor teori om marginalisering i media vil bli knyttet opp mot vår egen gruppe. Innenfor begge teoridelenes har vi valgt å starte bredt, for så å spisse oss inn mot teori som direkte berører vår yrkesgruppe.

Del 2: Teori

2.1 Klasseteori

For å kunne plassere gruppen i arbeiderklassen, må vi først sette premissene for hva en arbeiderklasse faktisk er. Vi kan ikke bastant plassere gruppen i en klasse, men vi kan se på

ulike klasseteorier og drøfte gruppens plassering i samfunnet basert på disse. Hans I. Kleven beskriver viktigheten av slike klassifisering slik: "Klassefordelinga er verken et djevelens verk eller oppstått tilfeldig. Dette er en *objektiv nødvendighet* for bestemte historiske *tidsrom* og for bestemte samfunnsforhold» (1998, s. 23).

Tradisjonelle klasseteorier er tuftet på en samfunnsinndeling basert på økonomiske forhold. Karl Marx bestemte en klasseinndeling ut fra folks stilling i produksjonen og inntektskilde. Denne stillingen fører til at grupper har forskjellige interesser å kjempe for i samfunnet (Per Månson 2013, s. 50). Marx baserte altså sin teori på motsetningene mellom gruppene i samfunnet (Lekve 2015). Denne teorien har av mange blitt kritisert for å være for rigid. I dagens samfunn har noen høy inntekt og fast jobb, mens andre, slik som vår gruppe, er lavtlønnede og ofte har deltidsstillinger eller midlertidige kontrakter. Likevel havner de ifølge Marx innenfor samme klasse. Mangfoldet blir derfor så enormt, og ulikhetene så store, at å kategorisere yrkesgrupper etter Marx' klasseteori er lite hensiktsmessig i denne sammenhengen. Max Weber introduserte derimot en ny form for klasseteori, som ser mer på helheten ved et individs posisjon. Summen av alle ressurser en person har, avgjør i hvilken klasse personen blir plassert i. Slik blir det også enklere for folk å bevege seg fra en klasse til en annen. Hvis du får tilgang på bedre ressurser, som for eksempel bedre lønn, endres klassetilhørigheten din. Webers teorier muliggjør dermed sosial mobilitet (*Ibid.*).

I nyere tid har teoretikeren Pierre Bourdieu beskrevet at økonomiske forhold alene ikke kan avgjøre klasseinndelinger (Järvinen 2013, s. 372). Han mener at kulturell kapital, som utdanning, livsstil, klassens smak og kulturelle ytringsformer, like fullt er med på å kategorisere grupper i samfunnet. Den kulturelle kapitalen kan samlet bestemme den *sosiale kapitalen*, og viser hvilke kontakter et individ har for å få attraktive stillinger i samfunnet (*Ibid.*). Denne sosiale utvidelsen av klasseteorien har gjort det vanskeligere å analysere hvilken del av samfunnet enkeltindivider tilhører (Savage i Bottero 2004, s. 989). Det vises dermed til at ny klasseteori heller fokuserer på en "individualisert prosess", hvor individet selv, ut i fra sine egne handlinger og valg, definerer hvilken klasse en tilhører (*Ibid.*). I et norsk, moderne samfunn hvor individet står sterkt, vil Bourdieu sin teori være anvendelig.

2.1.1 Norge i klasseperspektiv

På 1800-tallet ble adelen avskaffet i Norge. Samtidig vokste det fram en middelklasse, som gjorde avstanden mellom samfunnssklassene mindre (Myhre 2015). Landene i Skandinavia har høy arbeidsdeltakelse, små lønnsforskjeller, høy produktivitet og en generøs velferdsstat (Barth, Moene og Williamsen 2014, s.60). Den norske velferdsmodellen har ført til at sosial mobilitet har blitt enklere (Pekkarinen, Salavanes og Sarvimäki, s. 29). Selv om dette er tilfellet, vil det alltid være noen grupper som ikke har de samme forutsetningene. Journalisten Rebecka Bohlin forteller i sin bok *De osynliga. Om Europas fattige arbetarklasse* om framveksten av en ny arbeiderklasse som en konsekvens av stadig færre arbeidsplasser i omsorgssektoren. Det har ført til dårligere arbeidsforhold for de gjenværende på arbeidsplassen i form av større arbeidsmengde, usikre arbeidskontrakter, dårlig lønn og ubekvemme arbeidstider, og det er mange arbeidsinnvandrere havner i denne klassen. Hun mener et dette er en underklasse som få vier oppmerksomheten sin til (2012, s. 9-13).

2.1.2 Yrkesgruppen i klasseperspektiv

En teori vi derfor ønsker å ta i betraktning i sammenheng med denne oppgaven, er teorien om en ny arbeiderklasse som den britiske professoren i utviklingsstudier Guy Standing kaller *prekariatet*. Bohlin reflekterer rundt å plassere den "usynlige" arbeiderklassen i denne klassen. I boka *The precariat: The new dangerous class* deler Standing samfunnet inn i "nye" klasser (2011). På toppen finner en *eliten*, som består av en liten del av befolkningen med millioner og milliarder av kroner i formue og inntekt (Standing 2011, s. 7). På nivået under finner en *salariatet*, som er en klasse bestående av folk som har trygge fulltidsjobber og gjerne nyter en betalt ferie (*Ibid.*). På trinnet under finner en *profesjonen*. Dette er mennesker med tradisjonell fagkompetanse, men som også har muligheten til å markedsføre og selge kunnskapen og ekspertisen sin. På den måten kan de tjene godt gjennom kontrakter. Vanlige arbeidsforhold passer ikke for denne gruppen, men de tjener som sagt godt på å skrive avtaler og kontrakter med forskjellige firmaer og bedrifter. Et eksempel på en slik arbeidsgruppe kan være konsulenter (*Ibid.*). I klassen under profesjonen finner en den *tradisjonelle arbeiderklassen*. Velferdsstaten er bygget rundt denne klassen, og gruppen er en del av fagbevegelsen. Nederst på klassestigen til Standing står prekariatet (*Ibid.* s. 8). Standing beskriver prekariatet som den delen av arbeiderklassen som har dårligst lønn. De har

midlertidige jobber og arbeidstider som skiller seg fra majoriteten av samfunnet. Dessuten får ikke alltid gruppen velferdsgoder som andre borgere i faste fulltidsjobber får, som for eksempel feriepenger, bonuser, pensjon og foreldrepenger (*Ibid.*, s. 11-12.).

Vi vil understreke at Standings beskrivelse av denne klassen ikke først og fremst er tilpasset den norske samfunnsmodellen, men samtidig er det mange likheter mellom prekariatet Standing beskriver og arbeidsforholdene i Norge. Vi mener derfor denne klasseteorien er relevant for oppgaven fordi den beskriver typiske trekk ved gruppen vår. Blant helsepleierne er det mange som har usikre kontrakter, ringevakter og deltidsstillinger (Fagbladet.no 2017). Dette betyr at gruppen ikke passer helt inn i den tradisjonelle arbeiderklassen fordi gruppen ikke har fått en like sterk posisjon i fagbevegelsen. Derfor kan mange i gruppen vår muligens falle inn under prekariatet.

2.2 Marginalisering i mediene

2.2.1 Marginalisering og elitekilder i media

Media som institusjon blir ofte referert til som den fjerde statsmakt. Dette betyr at en uavhengig presse er avgjørende i et demokratisk samfunn, fordi de i mange sammenhenger fungerer som en motvekt til myndigheter og andre maktinstanser. I kraft av å være "vaktbikkje" har de derfor ansvar for å avdekke forhold som ikke kommer demokratiet til gode. Journalister skal opptre som folkets stemme ved gi dem den informasjonen de har krav på som medlemmer i et fungerende demokrati. Denne posisjonen gir også media et ansvar for å la flere stemmer komme til orde.

At media har makt til å *synliggjøre* betyr også at de kan *usynliggjøre*, og tidligere forskning har vist at dette forekommer (Allern, s.97). I medieteorien blir begrepet *elitekilder* brukt om stemmer som har stor innflytelse. Dette er offisielle kilder med tilknytning til myndighetene (Figenschou og Beyer 2014, s. 25). Elitekilder har også blitt definert som kilder som i større grad har tilgang på medienes oppmerksomhet, såkalte *innsidegrupper* (Grant i Figenschou & Thorbjørnsrud 2016, s. 339). Sigurd Allern beskriver elitekildene som "aktører som besitter vesentlig politisk eller økonomisk makt og som i kraft kan sies å ha en diskursiv definisjonsmakt" (Allern 2015, s. 94). Yngve B. Hågvær definerer diskurs slik: "Institusjonelt

og historisk forankret tenke-, tale-, handlings- og væremåte" (2007, s.18). At elitekildene har den diskursive definisjonsmakten vil dermed si at de i større grad påvirker mediene og dernest publikum.

Dette betyr ikke at journalistene blindt lar seg styre av elitekilder. I mange tilfeller er elitekildene i like stor grad avhengige av pressen som pressen er av elitekildene. Likevel skaper det en ubalanse. Selv om journalister påberoper seg evnen til å bedrive kritisk journalistikk, er det likevel denne gruppen som får spalteplass. Når en gruppe blir hørt, er det automatisk også grupper som i mindre grad blir hørt. I verste fall er det grupper som ikke blir hørt i det hele tatt. Allern kaller denne gruppen for *grasrotkilder*. De er kilder uten tilknytning til noen form for institusjon, og har heller ikke en maktposisjon i samfunnet. Disse er svært underrepresentert i norske medier, til tross for at de fleste i befolkning tilhører grasrota (Allern 2015, s. 94-95).

En av årsakene til den hyppige bruken av elitekilder kan også være journalisters hektiske hverdag. Mediebransjen har de siste årene gjennomgått nedbemanningsprosesser, budsjettkutt, flere midlertidige stillinger og har samtidig flere medieplattformer å publisere i. "En ideell kildebruk i journalistikken er kritisk, relevant og variert (Kjeldstadli i Allern 2015, s. 39). Å alltid være kritisk og samtidig finne relevante kilder, kan gjøre det vanskeligere for journalister å bruke varierte kilder. Konsekvensen av dette vil dermed være at kravet om en variert kildebruk ikke blir fulgt, og en stor andel av befolkningen ikke vil identifisere seg med kildene som figurerer i media.

Hva fører så underrepresentasjon i mediene til? Elisabeth Eide kaller dette fenomenet for *marginalisering*. I Eide blir begrepet marginal definert slik:

Marginal er tilstanden som blir konstruert via en gitt relasjon i et privilegert samfunn, et resultat av en prosess der en mektig autoritet definerer andres posisjoner. Er du marginal, risikerer du å befinne deg på andre siden av grensen mellom kvalifikasjon og diskvalifikasjon, *aksept og ikke-aksept* (Eide 2006, s. 245).

I en journalistisk sammenheng vil det å marginalisere være å forsømme visse stemmer, grupper og områder i samfunnet, som fører til at disse ikke får en plass i medias søkelys

(*Ibid.* s. 243). Gruppene som ikke går inn under gruppen elitekilder, innehar dermed ikke den diskursive definisjonsmakten. Dermed har de heller ikke makt til å definere seg selv eller gruppen de tilhører. Dette kan videre føre til en *avindividualisering* av enkeltpersoner og grupper. Identiteter og egenskaper blir generelle, og en produserer stereotyper i større grad (*Ibid.* s. 260). Dette er en naturlig konsekvens av marginalisering. Lite dekning fører til lite kunnskap, som igjen fører til generalisering.

Når marginaliserte grupper først blir portrettert i media, kan de bli utsatt for forskjellige former for avindividualisering. Eides klassifisering av disse formene viser hvordan dette kan utarte seg. Grupper eller individer blir ofte observert utenfra ved at de ikke får snakke selv, og dermed er det journalisten som bestemmer hvordan de blir dekket i media. Slik blir de kun "et objekt i reporterens blikk" (Eide 2002 s. 185). En slik representasjon kan ofte begrunnes med språkbarriere eller uvilje fra den marginaliserte selv, men avstanden mellom den marginaliserte og leseren består like fullt.

Det er ikke bare gjennom observasjon at den marginaliserte blir stilnet. Et vanlig fenomen er "stedfortredermakt" hvor en representant påberoper seg kunnskap og autoritet på den marginalisertes vegne. Stedfortrederne er ofte i høyere posisjoner enn gruppen selv, noe som viser tilbake til mediens foretrukne bruk av elitekilder (Van Dijk i Eide 2002, s. 187). "Énsetning"-caser er også et tydelig fenomen. Et individ tilhørende marginaliserte grupper blir brukt til å bekrefte sakens tema og andres uttalelser (*Ibid.* s. 188). Hvis de får mer plass er det som regel som en case hvor de forteller sin historie. Da får gruppen ofte rollen som "offer" for noe i samfunnet (Allern 2015, s.96). Portrettering, som ved første øyekast kan fremstå positiv, kan også over tid bidra til en form for marginalisering. "Representanter" for marginaliserte grupper kan ofte bli brukt som eksempel på en som har oppnådd suksess; enten det er i form av utdanning, jobb, sportslige resultater eller liknende. De blir framstilt som en solskinnshistorie, en som klart det til tross for begrensningene de har ved å være en del av en marginalisert gruppe. Da har de som regel beveget seg "ut" av sin egen marginaliserte gruppe. Eide kaller disse kildene for *bidronninger*. Til tross for sitt marginaliserte utgangspunkt har de klart å bryte ut av sin marginaliserte gruppekategori og blir dermed fremhevet og i mindre grad generalisert enn resten av gruppen. De blir dermed

positive avviker. Dette betyr implisitt at resten av den marginaliserte gruppen har negative egenskaper (Eide 2006, s. 258)

2.2.2 Yrkesgruppen sett i et marginaliseringsperspektiv

Medievitenskapen har i flere tilfeller rettet øynene mot marginaliserte grupper og hvordan de blir representert i media. Når det gjelder arbeiderklassen finnes det lite forskning som direkte undersøker hvilken grad de blir marginalisert. Retter vi blikket mot yrkesgruppen vår er forskningen ikkeeksisterende. Men, tar vi yrkesgruppens posisjon i samfunnet som utgangspunkt, kan vi se konturer som indikerer marginalisering. Vi vil nå se på faktorer som underbygger at det er relevant å undersøke tilfeller av marginalisering blant helsepleierne.

Figenschou skriver at grupper som ikke blir hørt som regel mangler økonomisk, politisk og kulturell kapital (Figenschou & Thorbjørnsrud 2016, s. 339). Helsepleiere er som tidligere nevnt en gruppe hvor lønnsforhold er på den lavere skalaen sett i et norsk perspektiv. Lave lønninger kombinert med deltidsstillinger og usikre kontrakter fører til usikre økonomiske forhold. Sporadisk fagforeningstilhørighet gjør også at den politiske innflytelsen til gruppen ikke er på høyde med de vi definerer som elitekilder. Allern påpeker at det er svært få norske aviser som prioriterer stoff som berører arbeiderklassen:

Både industriarbeidere, kontorister og hjelpepleiere kan individuelt spille en nyhetsrolle som *konsumenter* og som glade campingturister i sommerreportasjer, men det kollektive arbeidsmiljøet og fagbevegelsens arbeid er i stor grad ute av fokus (Allern 2015, s. 98).

Han skriver at den nærmest ikke-eksisterende dekningen fører til at arbeiderklassen har blitt ”symbolsk tilintetgjort”. Sosiologen Gaye Tuchman tok i bruk dette begrepet for å beskrive det nesten totale fraværet av en gruppe i media (*Ibid* s. 99). Kvinner som gruppe er også blitt offer for denne type marginalisering i lang tid, og til tross for en positiv utvikling, er kvinners stemmer fremdeles underrepresentert. Innvandrere blir også svært ofte brukt som eksempel på grupper som blir marginalisert i media, og ofte ser vi at innvandrere figurerer i media kun i kraft av å være innvandrere. Slik blir de altså redusert til kun én rolle, og det eneste de får

snakke om i media er temaer relatert til innvandring. Denne typen marginalisering kaller en *reduksjonisme* (Eide 2006, s. 255).

Som medlem av begge disse gruppene, blir det dermed en naturlig konsekvens at innvandrerkvinner i stor grad marginaliseres. Tidligere norske undersøkelser viser at minoritetskvinnene i mange tilfeller blir snakket *om* eller *på vegne av* fremfor å ha egne stemmer (Figenschou i Eide 2015, s.155). De er derfor i stor grad representert via stedfortredermakt. Figenschou og Beyer fant også ut at innvandrerkvinner nesten bare får snakke som ledere for en organisasjon, politikere eller som "ofre". Dette kan ses i sammenheng med teorien om "bidronning"-marginalisering og offerrollen. Marginalisering som dette støtter også ytterligere opp om såkalte "binære hierarkier" (Eide 2006, s.60). Det er "oss mot dem". Disse hierarkiene skaper et motsetningsforhold mellom gruppene, slik at majoriteten definerer seg selv ut i fra forskjellene mellom dem og minoritetene/de marginaliserte.

Innad i vår gruppe er majoriteten kvinner. Det er også mange innvandrere som jobber som helsepleiere (Ågotnes 2016, s.84). I tillegg går vår gruppe tradisjonelt under definisjonen arbeiderklasse. Det kan være hensiktsmessig å undersøke om helsepleierne også er en marginalisert gruppe, sett i lys av at gruppen består av kvinner og minoriteter. Nettopp fordi flere marginaliserte grupper plasserer seg under "paraplygruppa" helsepleiere, er det sjanse for at denne gruppa opplever marginalisering på flere nivåer (Eide 2006, s. 246).

Del 3: Metode

Vi har til sammen gjennomgått 433 artikler. Etter å ha gått gjennom samtlige artikler endte vi opp med 198 saker i det endelige utvalget vårt. I forskning er metode et grunnleggende verktøy som er nødvendig for å gi svar på spørsmål og sikre kvaliteten i kunnskap vi får (Østbye m.fl., s. 14). Vi vil i denne delen diskutere metodene vår, og hvordan valgene vi har tatt underveis i denne oppgaven er med på avgjøre oppgavens validitet.

3.1 Kvantitativ innholdsanalyse

En grundig metode er ment å forhindre eventuelle feil i forskningen så godt det lar seg gjøre. Riktig valg av metode er derfor essensielt for kvaliteten på forskningen. Problemstillingen vår er åpen, noe som fører til at vi bør kartlegge et relativt stort materiale for å få en oversikt som kan gi svar på problemstillingen vår. Et av formålene med *kvantitativ innholdsanalyse* er å "(...) finne ut av hvordan mediene framstiller ulike grupper i samfunnet" (Østbye m.fl., s. 209). Derfor passer denne forskningsmetoden godt til problemstillingen vår. En kvantitativ analyse består av å telle, og resultatene en får i en kvantitativ analyse er ment til å fortelle noe om virkeligheten generelt (*Ibid.*s. 161). Som tidligere nevnt ønsker vi en oversikt over hva pressen *normalt* skriver om vår yrkesgruppe. Da er kvantitativ innholdsanalyse den mest relevante metoden å bruke fordi den er effektiv til å analysere store mengder tekstmaterialer. I tillegg gir den oss en systematisk (gjennom koding for hver variabel) og objektiv beskrivelse som reduserer forskerens skjønsmessige vurdering av fremstillingen av gruppen i mediene (*Ibid.* s. 207-208). Selv om denne analysetypen består av telling, er hovedmålet altså å forstå innholdet i tekstene.

Vi har kodet alle artiklene våre i statistikkprogrammet SPSS. Dette er et program hvor en enkelt kan gjøre statistiske analyser. I samråd med veileder og andre som deltar i forskningsprosjektet har vi utarbeidet en kodebok med forskjellige variabler. Analysene vi presenterer i denne oppgaven er også blitt gjort med hjelp fra SPSS.

3.1.1 Utvalget, aviser

Problemstillingen vår sier at vi ønsker å finne tendenser ved fremstillingen av en hel yrkesgruppe i media. Tiden vi har fått og omfanget av denne oppgaven fører til at vi må begrense og velge utvalget vårt nøye. Det er derfor viktig å sørge for at utvalget som er analysert gjenspeiler den totale dekningen. I forskning kaller en dette *generalisering*. *Generaliserbarheten* i forskning handler altså om antall enheter som har blitt brukt i analysen, og framgangsmåten som har blitt brukt for å finne ut hvem som skal være med i utvalget (Østbye m.fl. 2013, s. 29).

Vi ønsket et bredt utvalg for å best mulig kunne få en oversikt som representerer variasjonene i norske aviser. I analysen vår har vi inkludert følgende aviser: Aftenposten, Dagsavisen,

Dagens Næringsliv, Klassekampen og Verdens gang. Vi velger å omtale disse avisene som dagspressen når vi omtaler gruppen som en helhet. Vi mener at disse avisene dekker medie-Norge på forskjellige måter geografisk, tematisk og til en viss grad politisk sett. Alle artikler er preget av avisen som formidler artikkelen (*Ibid* s.67). Tradisjonelt har avisene i utvalget vårt forskjellige politiske ståsteder, som en kan anta henger igjen i mye av dagens journalistikk. Det vil derfor være interessant å se om avisene dekker våre grupper i henhold til deres tradisjonelle politiske ståsteder blant annet med tanke på tema, hyppighet, relevans og kildebruk.

For sammenligningens skyld har vi også valgt å inkludere Fagbladet i utvalget vårt. Dette er en avis utgitt av Fagforbundet, og har medlemmene av forbundet som målgruppe. Da formålet til denne avisen er å representere yrkesfaglige grupper, vil det naturligvis være forskjeller i antall saker mellom Fagbladet og dagspressens dekning. I tillegg er det interessant å sammenligne innholdet med særlig vekt på valg av tema, stemmer, elitekilder og liknende. Vi har en hypotese om at Fagbladet i større grad lar yrkesgruppen selv komme til orde, og at avisen skriver om temaer som lønn, arbeidstid og yrkesgruppen som ressurs.

Vi har valgt å inkludere både papir- og nettsaker, da det har blitt mer journalistikk på nett de siste årene. Undersøkelser viser at det kan være en enda skjevare fordeling av mannlige og kvinnelige kilder på nett (Morlandstø og Lamark 2015, s. 195), og det ble derfor viktig å ha med nettsaker i lys av marginaliseringen som forekommer i mediene. I kodeprosessen registrerer vi for øvrig ikke hvilke saker som hører til nett og hvilke til papir.

3.1.2 Tidsperiode

Formålet med dette prosjektet er å undersøke hvordan gruppen vår blir omtalt generelt i avisene. Derfor var det ikke i utgangspunktet noen bestemte tidsperioder som var viktigere å analysere enn andre. Likevel er valgene som er tatt gjennomtenkte. Blant annet ønsket vi tidsperioder hvor det ikke var noen fremtredende og uvanlige saker i media om gruppen, som dermed ikke kunne påvirke den generelle dekningen av yrkesgruppen vår. For å se eventuelle endringer i dekningen av gruppen ville vi ha et visst tidsspenn mellom periodene våre. Vi valgte først ut første kvartal i 2007 og 2017. Etter å ha analysert sakene i disse to periodene

opplevde vi at vi ønsket et større utvalg. Vi valgte derfor å utvide utvalget vårt til å også gjelde tredje kvartal i 2006 og 2016. Grunnen til at vi gikk for tredje kvartal var at vi ikke ville ha sammenhengende tidsperioder for å unngå overlappende saker. Ved å bruke første og tredje kvartal som tidsperioder unngikk vi at en stor andel av sakene omhandlet samme tema. Med disse fire periodene endte vi opp med et utvalg som både dekket formålet godt, og som passet omfanget av oppgaven vår.

3.1.3 Søkestrengen

Som nevnt dekker vi en yrkesgruppe som vi har valgt å kalle helsepleiere. Det er altså både helsepersonell som har fagbrev og som er ufaglærte i gruppen vår. Vi har valgt å ikke ta med sykepleiere ettersom disse har treårig høyere utdanning. Da det ikke er en bestemt definisjon eller samlebetegnede tittel på de forskjellige stillingene ufaglærte innenfor helsesektoren besitter, måtte vi være kreative i valg av kombinasjonsord. Det er bedre å velge for mange kombinasjoner enn at vi går glipp av artikler som omtaler gruppen vår ved å velge for få. Vi fant også ut i arbeidet vårt at avisene selv ikke er konsekvente i bruken av stillingsstitler.

I Retriever så søkestrengen vår slik ut: pleieassistent* OR hjelpeassistent* OR hjelpepleier* OR pleiemedhjelper* OR helsefagarbeider* OR pleiemedarbeider* OR omsorgsarbeider*.

Vi har gjort søkene våre i databasen Retriever. Retriever er et nettbasert mediearkiv som tar vare på både papir- og nettsaker. I denne databasen finner vi alle artikler fra alle aviser i Norge, og er derfor et godt research-verktøy. Retriever har produsert PDF-filer med treffene våre. Vi fikk dermed tilsammen fire forskjellige PDF-filer – én for hvert kvartal. I tillegg la vi til ”omsorgsarbeider” mot slutten, og fikk da en ekstra PDF med dette søket. I 2006, 2007 og 2016 tok vi dette søkeordet med i første søk. Vi tar forbehold om mulige inkonsekvente resultater fra perioden 2006/2007. Retriever sine funn var ikke like presise for ti år siden som de er i dag.

Vi vil nå utdype bakgrunnen til valget av hvert enkelt søkeord.

Pleieassistent: Før vi bestemte oss for den endelige søkestrengen så vi tendenser til å kalle ufaglærte pleiere for pleieassistenter. Disse går dermed inn under gruppen vi undersøker.

Hjelpeassistent: Dette er ikke en tittel, men blir likevel brukt i enkelte tilfeller om ufaglærte.

Hjelpepleier: Dette er en tittel som nå er utgått til fordel for helsefagarbeider, men som har blitt og som fortsatt blir brukt av journalister og folk i bransjen. Se derfor beskrivelsen til helsefagarbeider.

Pleiemedarbeider: Dette er definisjonen på en person uten en formell utdanning, og som jobber innen helsesektoren (Utdanning.no 2017).

Helsefagarbeider: Dette er en beskyttet arbeidstittel innenfor helsesektoren som krever to år på videregående skole, samt to år i praksis for å oppnå fagbrev (Utdanning.no 2017).

Pleiemedhjelper: Har samme definisjon som pleiemedhjelper.

Omsorgsarbeider: Dette søkeordet inkluderte vi til sist. Helsefagarbeider har også tidligere blitt kalt omsorgsarbeider (Helsedirektoratet.no 2017).

Vi tar forbehold om at det muligens finnes flere ordkombinasjoner som Retriever kan gi treff på.

3.1.4 Utvalget, artikler

Alle treffene vi fikk med søkeordene var ikke relevante for problemstillingen vår. Vi fordelte derfor alle treffene likt mellom oss for å sile ut de irrelevante sakene. Det er ikke til å komme bort i fra at det kan være forskjeller i hva vi valgte ut som relevante artikler. Det var derfor viktig å avtale hvilke kriterier vi skulle anvende for å avgjøre hvilke artikler som blir inkludert i analysen. Vi har valgt artikler innenfor alle sjangre: Nyhetsartikler, notiser,

kommentarer (både interne og eksterne) og reportasjer (inkl. portretter). Artikler som ikke er relevante til yrkesgruppen overhodet ble ikke inkludert. Dette kan for eksempel være en sak om en eldre skøyteløper, og i forbifarten nevner journalisten at kvinnen er hjelpepleier. Et annet eksempel kan være ”en tidligere hjelpepleier fikk ikke innvilget søknad om tak til sin trehjulte moped”. Vi kom også over mange reportasjer og portretter hvor for eksempel en kjendis eller politiker nevner at moren deres er hjelpepleier. Slike tok vi ikke med. Dette betyr ikke at vi ikke tok med saker hvor helsepleiere bare ble nevnt. Det var flere tilfeller hvor helsepleiere ble brukt som eksempler på dårlig lønn i kommentarer, som vi altså valgte å inkludere i analysen.

Til slutt endte vi opp med to hovedkriterier som bestemmer artiklene som er med i utvalget: (1) *Sakene handler om arbeidsplassen, arbeidshverdagen, arbeidsforhold eller andre forhold som berør yrkesgruppen (titlene som blir brukt i søkestrengen) direkte, eller (2) saker hvor arbeidsgruppen blir omtalt eller nevnt som helhet. Hensikten med å nevne yrkesgruppen må være for å omtale noe som har med deres arbeidstittel å gjøre.* Vi koder relevansen på et mer nyansert nivå ved hjelp av variablene, og vi vil komme tilbake til dette.

3.1.5 Variabler

For å kunne måle fenomener i fremstillingen av hjelpepleierne, trenger vi et "måleinstrument". Det betyr at vi må definere variabler for den empiriske undersøkelsen vår. Dette kaller en for *operasjonalisering* (Østbye m.fl. 2013, s. 142). Dette er gjort i samråd med lederne av forskningsprosjektet, samt medstudenten som også bidrar i forskningen. Hva som definerer hver variabel vil vi nå presentere:

Medium

- Som beskrevet overfor var det interessant for analysen vår å inkludere aviser med forskjellige profiler. Ved å gjøre dette får vi en oversikt over hvilke aviser som er mest opptatt av gruppen, og hvilke temaer de forskjellige mediene først og fremst konsentrerer seg om. I tillegg fikk vi muligheten til å lage krysstabeller mellom medier og andre variabler som tema, relevans, stemmer, journalistens kjønn osv. Som det vil komme fram i presentasjonen av resultatene våre, forutså vi at Fagbladet ville

ha flest artikler. Til tross for en svært skjev fordeling av antall saker, er det interessant å også se på denne avisen for å kunne se flere varierte eksempler på hvordan det er mulig å omtale gruppen med tanke på at avisen har en annen målgruppe og profil.

MediumDagFag

- For å kunne skille mellom sakene publisert i Fagbladet og resten av dagspressen, valgte vi å inkludere en variabel vi kalte *MediumDagFag*. Denne la vi til i etterkant av kodeprosessen. I denne variabelen hadde vi kun to alternativer: fag- og dagspresse. Under variabelen fagpresse ligger Fagbladet, mens resten av avisene (Aftenposten, Dagsavisen, Dagens Næringsliv, Klassekampen og VG) ble plassert under dagspresse. Vi ønsket å se på eventuelle systematiske forskjeller i dekningen mellom fag- og dagspresse, og trengte derfor en mer generell variabel.

Dato

- Ved å kode dato er det enklere å se mønster i saker i nyhetsbildet som blir dekket over flere dager. Den gir oss også mulighet til å sammenligne tidsperioder. Ble det for eksempel skrevet flere saker i 2017 enn i 2007?

Tittel

- For å kunne finne tilbake til artikkelen er det nødvendig å markere titlene.

Størrelse

- Størrelsen på artiklene kan gi et bilde av hvor viktige sakene blir ansett som. Det kan også ha noe å si for hvilke kilder som blir prioritert og inkludert. Vi har fordelt størrelsene etter liten (under 300 ord), medium (300-600 ord) og stor (over 600 ord).

Sjanger

- Denne variabelen forteller i hvilke journalistiske sjangere artiklene tilhører. For eksempel skiller vi mellom nyhetsartikler og reportasjer, og interne og eksterne kommentarer. Det var til tider vanskelig å skille mellom hva som er nyhetsartikler og reportasjer i Fagbladet, fordi det er mye som minner mer om nyhetsreportasjer. Det var også være saker om et fenomen som hadde eksistert i lang tid, men som først ble skrevet om to år senere i tid. Sakene har gjerne en skildrende inngang, men mer nyhetsartikkelpreg videre i saken. Vi valgte derfor likevel å plassere slike saker under reportasje fordi nyhetene ikke ble ansett som "nytt og aktuelt" nok. Vi inkluderte ikke

nekrologer, jubilanter, annonser, spalter med Facebook/Twitter-kommentarer og liknende.

Kilde

- Vi registrerer hvilke saker som tilhører nyhetsbyråer og hvilke saker som er egenproduserte. Eksterne kommentarer, som debattinnlegg og leserinnlegg, blir kategorisert som egenproduserte saker ettersom de har vært gjennom en redaksjonell vurdering og ofte til en viss grad redigering. Denne variabelen er relevant for analysen vår fordi saker fra nyhetsbyråer ofte er kopiert og limt inn. Variabelen kan si noe om hvor mye tid redaksjonene velger å vie til gruppen.

Stemmer

- Vi koder opp til seks stemmer i hver artikkel, og stemmene må enten være direkte sitater eller være tydelig sitert indirekte. Stemmene blir kodet etter hva slags stillingstittel kildene blir omtalt med. Er det kilder som er helsepleiere, politikere eller fagforeningsledere som får snakke? Vi koder også stemmene etter hvem som får mest plass i artikkelen. Dermed vil "stemme1" være den som hadde flest sitater i artikkelen. Dersom det ikke er mulig å vurdere hvilken kilde som er mest fremtredende, koder vi stemmene kronologisk etter hvem som får snakke først.

Stemmer, kjønn

- Kvinner har tradisjonelt vært underrepresentert i media. Vi valgte derfor å registrere kildens kjønn i kodingen. Er stemme2 mann eller kvinne? Da vi ser på representasjonen av helsepleierne med et kjønnsperspektiv er denne viktig å inkludere. Denne registreringen kan gi oss et bilde av om det forekommer noen form for marginalisering av gruppen på grunn av en stor kvinneandel.

Stemmer, etnisitet

- Ved hjelp av denne variabelen kan vi se hvor ofte minoriteter kommer til orde. I likhet med variabelen ovenfor, får alle kildene en merkelapp av denne variabelen. Dersom navnet på kilden åpenbart er fra et land utenfor Norge, koder vi stemmen til å være en minoritet. Denne måten å definere etniske minoriteter på kan gjøre at vi ikke får med alle. Ettersom det sjelden er nevnt eksplisitt hva slags minoritet de forskjellige kildene har, var derfor dette eneste måte å registrere minoritetene. Selv om minoriteter er en betydelig andel av denne gruppen, hadde vi en hypotese om at de var dårlig

representert i media. Marginalisering handler om både kjønn og etnisitet, og til sammen kan de ulike stemmevariablene gi et mer nyansert bilde av hvilke grupper som kommer til orde og mønster i representasjon og kildebruk.

Stedfortredere

- I teorien har vi skrevet om elitekilder/stedfortredere og at definisjonsmakten i mange tilfeller ligger hos disse. For å undersøke stedfortrederens plass i utvalget vårt, valgte vi å lage en ny variabel hvor vi plasserte kilder vi anså for å gå under denne kategorien. Dette var alle kilder vi anså for å ha en høyere stilling eller posisjon enn vår egen yrkesgruppe. Slik ville vi enklere kunne se om yrkesgruppen vår ble marginalisert i form av stedfortredermakt.

Tema

- Denne variabelen tar for seg hva artikkelen i hovedsak handler om. For eksempel så vi i researchfasen at et relativt vanlig tema i Fagbladet er generelle arbeidsforhold, som lønn og arbeidstid. Denne variabelen forteller noe om hva mediene forbinder yrkesgruppen med og hvilke sider ved yrkesgruppen som har nyhetsverdi i redaksjonene. Ved å gjøre kryssanalyser mellom medium og tema får vi også et bilde av i hvilken anledning (i form av tema) gruppen blir omtalt i de ulike mediene. Er generelle arbeidsforhold viktigere for Klassekampen? Velger Verdens Gang flere konflikt/trussel-saker?

Journalistens kjønn

- Påvirker journalistens kjønn hvilke kilder som kommer til orde, og hvilke temaer som blir skrevet om? Dette ville vi ha som en del av vår analyse, og valgte derfor inkludere denne variabelen. I tillegg får vi se kjønnnet til journalistene i de forskjellige redaksjonene som blir satt på saker om helsepleiere. Forskning viser tendenser til at kvinnelige journalister i større grad intervjuer kvinnelige kilder (Save og Hagen 2015, s. 88)

Historisk

- I tillegg til dato-variabelen har vi opprettet en variabel som sorterer sakene som hører til 2006/2007 i én kategori, og sakene fra 2016/2017 i en annen kategori. Dermed kan vi sammenligne antall saker i de forskjellige tidsperiodene. Skrev for eksempel avisene mer før enn nå? Hva skyldes i så fall dette? Vi vil her bemerke at vi ikke

kommer til å analysere Fagbladet historisk fordi utvalget i 2006/2007 fra Fagbladet er mangelfull. En slik analyse vil derfor gi et feil bilde.

3.1.6 Validitet

Det vil alltid være målefeil i forskning, som betyr at det alltid vil være avvik mellom virkeligheten og det som kommer fram gjennom forskningen uavhengig av hvilken observasjonsmetode en velger å bruke (Østbye 2013 m.fl., s. 25). Det er derfor viktig å etterstrebe at framgangsmåten sikrer at vi måler det vi skal måle. Dette kalles *validitet* (*Ibid.* s. 26). I henhold til de perspektivene vi ser på framstillingen av yrkesgruppen med, har vi gjort en operasjonalisering som klargjør hvordan vi måler variablene. Vi mener indeksen variablene utgjør belyser problemstillingen vår godt ved at de er relevante til marginalisering og klasser. Dette er særlig variablene som sier noe om representasjonen av yrkesgruppen, stemmer, kjønn, minoritet og tema. Vi mener derfor at operasjonaliseringen vår er med på gi forskningen god *definisjonsmessig validitet*. Det vil si at kodeboka vår og teorien til oppgaven samsvarer godt (se punkt 3.1.5). I tillegg vil analysedelen av denne oppgaven presentere flere funn som er eksempler på teoretiske tendenser.

Validitet er altså et begrep som er avhengig av flere målinger for å sikre at forskningen er gyldig. Vi vil vi nå diskutere validiteten videre ved å drøfte om teori, metoder, utvalg og analysene er av god kvalitet ved hjelp av definisjonsmessig validitet og *reliabilitet*. I tillegg til å handle om hvor godt en klarer å bruke de teoretiske begrepene på analysenivå (som drøftet ovenfor), betyr definisjonsmessig validitet at en også klarer å gjøre dette i diskusjonsdelen (*Ibid.* s. 27). I teoridelen vår om både klasser og marginalisering trekker vi inn en rekke nøkkelbegreper. I diskusjonen av analysen knytter vi disse begrepene opp mot funnene våre. Det finnes som sagt lite medieforskning på akkurat vår yrkesgruppe, men vi har likevel funnet relevant teori som vi kan knytte sammen til et teoretisk rammeverk. Teorien har vi med god hensikt brukt i diskusjonsdelen.

Reliabilitet har også sammenheng med den definisjonsmessige validiteten. Begrepet handler mer spesifikt om troverdigheten til forskningen med tanke på kvaliteten i analysen av dataene. I forskning er det viktig at datainnsamlingen, bearbeidelsen og analyseteknikkene

holder mål. Dersom en bruker feil metode for å undersøke en problemstillingen, vil forskningen til sammen få dårlig validitet. Det vil si at dersom reliabiliteten er dårlig og lite pålitelig, vil også validiteten til oppgaven være dårlig (*Ibid.*).

For å måle reliabiliteten til den kvantitative analysen vår har vi gjennomført en interkoderreliabilitetstest på sentrale verdier med hjelp av Tine Ustad Figenschou. Vårt utvalg og vår medstudents utvalg utgjør til sammen 436 artikler. Medstudenten har kodet en del av vårt materiale, og vi har kodet en del av medstudents materiale. Til sammen har vi testet 5 prosent av utvalget (n=25). Før vi startet kodingen gjennomgikk vi alle variablene og ble enige om definisjonene av dem, og det er derfor hensiktsmessige at vi testkoder hverandres materiale. Deretter ble det kjørt analyser hvor originalkodingen og omkodingen ble krysset i SPSS. Deretter har SPSS rapportert Kappa-koeffisienten. Tabellen under viser hvordan en skal tolke kappa (Landis & Koch 1977, s. 165):

Kappa	Interpretation
< 0	Poor agreement
0.0 – 0.20	Slight agreement
0.21 – 0.40	Fair agreement
0.41 – 0.60	Moderate agreement
0.61 – 0.80	Substantial agreement
0.81 – 1.00	Almost perfect agreement

FIGUR 1: Tolkninger av kappa-koeffisient

Vår interkoderreliabilitetstest viser relativt solide resultater. Variablene som viser grunnleggende trekk har høyt samsvar. Størrelse har kappa 0,818, sjanger har kappa 0,834, artikkelens kilde (egenprodusert eller nyhetsbyrå) har 0,834 og journalistens kjønn har en kappa på 0,945. Videre har stemmevariablene stemme1, stemme2 og stemme3 kappa 0,623, 0,720 og 0,618. Gjennomsnittlig score er 0,654 for stemmene. Disse skal rangeres etter viktighet, kategoriseres etter kildetype, og om utsagnet i det hele tatt er et utsagn. Det er altså mange valg som vi koderne må ta, og vi mener derfor at resultatet er solid nok til tross for å at stemme1 og stemme3 ligger litt lavere enn det som er optimalt. Gjennomsnittlig reliabilitetsscore på kildenes etnisitet er på 0,796, som vi vurderer som høy score. Scoren på tema-variabelen er derimot lavere – nede på kappa 0,503. Likevel vil vi her påpeke at vi ikke

har gjort en test oss imellom på vårt materiale. Vi har drøftet temaet på mange av sakene, noe som forhåpentligvis har gjort at vi to er mer enige om temaer på våre saker, enn på vår medstudents saker. I tillegg kan dette være et eksempel på at ønsket om høy definisjonsmessig validitet ofte kommer i konflikt med ønsket om høy reliabilitet (Østbye m.fl. 2013., s. 27). Tema-variabelen vår har mange alternativer for å få kodingen til å være mest mulig nyansert. I tillegg er det mange saker som kan passe inn under flere temaer.

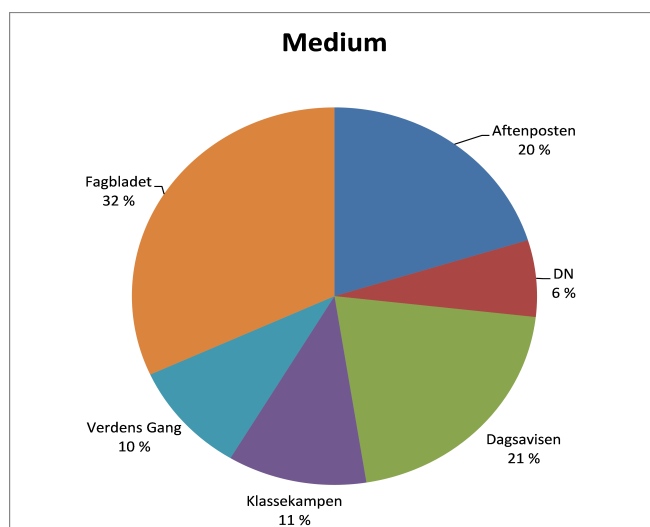
Del 4: Resultater

4.1 Grunntrekk ved mediernes dekning

SPSS gir oss muligheten til å produsere mange analyser. Vi vil derfor begrense oss til å trekke ut de viktigste og mest interessante tallene i løpende tekst, og legge ved utvalgte grafer for oversiktens skyld. Før vi presenterer funn relevant for kjønn, etnisitet og marginalisering vil vi presentere hvordan avisene generelt gjør det på deknningen av stoff om helsepleiere.

Fagbladet stiller med flest saker. Dette er kanskje ikke så overraskende ettersom avisa har yrkesgruppen som målgruppe. Dagens Næringsliv har færrest saker med seks prosent. Dette er heller ikke så overraskende, da hovedområdet til Dagens Næringsliv (DN) er finans og økonomi. Aftenposten har 40 saker om yrkesgruppen, og har med sin tradisjonelt borgerlige, konservative avis flere saker enn Klassekampen. Klassekampen og Verdens Gang (VG) har overraskende nok likt antall saker, og etter DN er de avisene med lavest dekning. En skulle tro at Klassekampen ville ha flere saker, men helsepleierne ser ut til å være en gruppe arbeidere som den sosialistiske venstreavisa har glemt. Som en del av forskningsprosjektet blir også representasjonen av bygningsarbeidere undersøkt av en av våre medstudenter. Denne analysen viser at Klassekampen klart kommer best ut i deknningen av disse. Dette er interessante tall, da det motsatte er tilfellet i vår analyse. Dette kan tyde på at de mer tradisjonelle arbeideryrkene som har sterke bånd til fagbevegelsen, får større plass i en typisk venstrevridd arbeideravis som Klassekampen. Når det gjelder eksterne bidrag (kommentarer, debattinnlegg, kronikker, leserinnlegg), har Klassekampen desidert flest, og hele 40 prosent av avisas saker om yrkesgruppen er skrevet av andre enn redaksjonen. Sett i lys av den generelt lave deknningen hos Klassekampen, tyder dette samlet sett på lav prioritering av helsepleierne i redaksjonen. Sammenlignet har Fagbladet elleve prosent av sine saker fra

eksterne bidrag, noe som viser at redaksjonen i fagmediet prioriterer saker om yrkesgruppen. Høy andel saker levert fra nyhetsbyråer kan også tyde på liten prioritet i avisredaksjonene. Selv om Dagsavisen gjør det bedre enn de andre avisene i dagspressen, har avisen en høyere andel saker fra nyhetsbyråer. 34 prosent av Dagsavisens 41 saker er fra nyhetsbyråer. Sammenlignet har Fagbladet null prosent, Klassekampen ni prosent og VG elleve prosent av sakene sine fra nyhetsbyråer.

FIGUR 2: Medium, fordeling av antall saker i medium i prosent (N= 198)

Prioritering av temaer

Fagbladet scorer naturligvis høyest på dekningen av de fleste temaene, med hovedvekt på "generelle arbeidsforhold" og "rekruttering/utdanning" (41 og 37 prosent av sakene sine). Temaet som dominerer i VGs og Aftenpostens saker er "konflikt/trussel" (henholdsvis tolv og ti saker hver). Dette er interessant fordi det bekrefter til en viss grad at sakene om yrkesgruppen må være tabloide og dramatiske nok for å få innpass i avisen. For eksempel så vi under kodingen av artiklene at det er flere saker om en hjelpepleier som har blitt drept på jobb av en funksjonshemmet pasient. Denne saken er ikke nødvendigvis knyttet til yrken som sådan, men et drap får alltid plass i nyhetene. I dagspressen generelt er 28 prosent av de korte sakene (under 300 ord) plassert i kategorien "konflikt/trussel". Dette er gjerne korte nyhetssaker eller notiser. Disse tallene viser at det ikke nødvendigvis er journalistene som produserer disse sakene selv, men at det i mange tilfeller kan være klipp og lim fra et

nyhetsbyrå. Fagbladet med sine 63 saker, har bare fem saker som dekker temaet "konflikt/trussel". Det er derimot verdt å merke seg at verken dagspressen eller Fagbladet ser ut til å være nevneverdig interessert i temaet "yrkesgruppen som ressurs". Aftenposten og Klassekampen har kun to saker hver om dette temaet, men havner likevel øverst på lista (Dagsavisen og Fagbladet har kun én sak hver, mens DN og VG har null). Her står fag- og dagspresse altså relativt likt. Blant de store sakene (mer enn 600 ord) har dagspressen flest saker om politikk. Fagbladet skriver i hovedsak om temaet "generelle arbeidsforhold" i både de små og store sakene (71 og 41 prosent). Dette kan tyde på at Fagbladet i større grad retter seg direkte mot yrkesgruppen, mens dagspressen i hovedsak prioriterer yrkesgruppen i forbindelse med større politiske spørsmål.

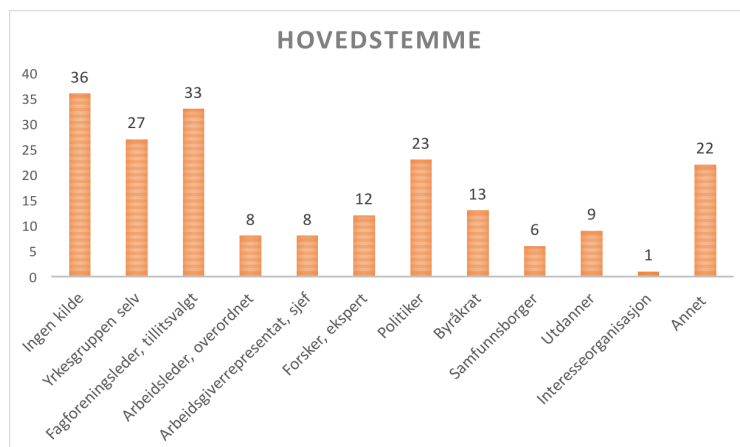
4.2 Representasjonen av ulike stemmer

I denne delen av analysen presenterer vi hvor mye de forskjellige kildene kommer til orde. Vi vil først og fremst fokusere på hovedkilden, altså kilden i saken som enten får tale først, eller den som har fått flest sitater i artikkelen (Stemme 1 i kodeboka). Dette er dermed kilden som journalisten anser som viktigst. Fagbladet har, som vist over, de aller fleste sakene i utvalget vårt. For å kunne presentere et riktig bilde som mulig av dekningen i dagspressen, vil vi først presentere funnene i kildeanalysen for alle avisene, og deretter utelate Fagbladet for å diskutere funnene i dagspressen.

Representasjon i alle avisene

I totalt 33 av 198 (17 prosent) saker fikk en fagforeningsleder/tillitsvalgt snakke først eller mest. I denne gruppen finner vi stort sett representanter fra Fagforeningene og Sykepleierforbundet. Plasstillitsvalgte, altså de som jobber på stedet som helsepleier, er ikke inkludert i denne gruppen. 14 prosent av sakene har yrkesgruppen selv som hovedkilde. Av alle sakene totalt er det 27 saker hvor hjelpepleierne selv er hovedkilde. Dette er gruppen som får snakke mest etter fagforeningsledere/tillitsvalgte. Deretter har tolv prosent av sakene politikere som førstestemme. 18 prosent av sakene hadde ingen stemmer. Dette er den største kategorien. Det vil si at det har vært registrert en sak om yrkesgruppen, uten at noen som helst har kommet til orde. Sakene som er registrert som "interne bidrag", altså kommentarer og ledere fra journalister i redaksjonene, vil bli registrert som om det ikke er noen stemmer i

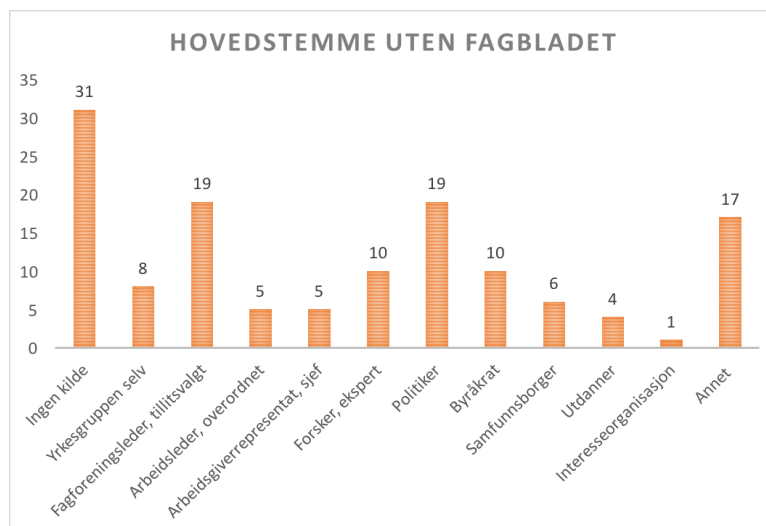
saken fordi forfatteren blir registrert på variabelen "journalistens kjønn". Det vil si at en andel stedfortredere (altså journalister), blir kodet som "ingen stemme".

FIGUR 3: Stemme 1, fordeling totalt antall stemmer (N= 198)

Representasjon i avisene uten fagbladet

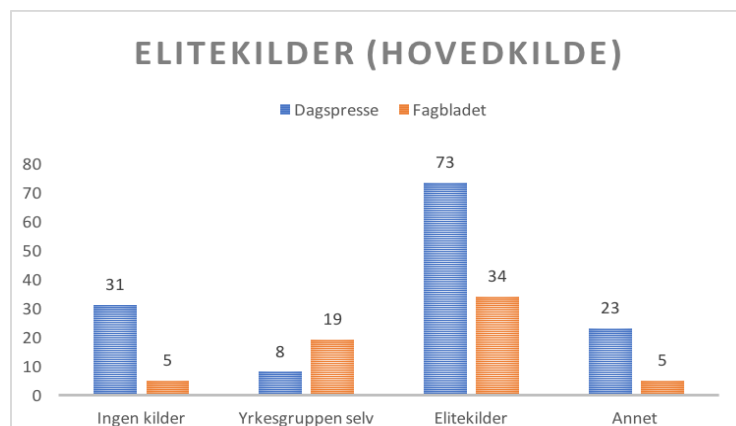
Tallene endrer seg når vi tar Fagbladet ut av analysen, og ser på dagspressen alene. I seks prosent av dagspressen sine saker fikk yrkesgruppen selv snakke som førstestemme. 23 prosent av sakene har ingen kilder, og i 14 prosent har politikerne førstestemmen. Yrkesgruppen representasjon synker dermed drastisk når Fagbladet blir utelatt fra analysen.

FIGUR 4: Hovedkilde i dagspressen, fordeling av totalt antall kilder i dagspressen (N= 135).

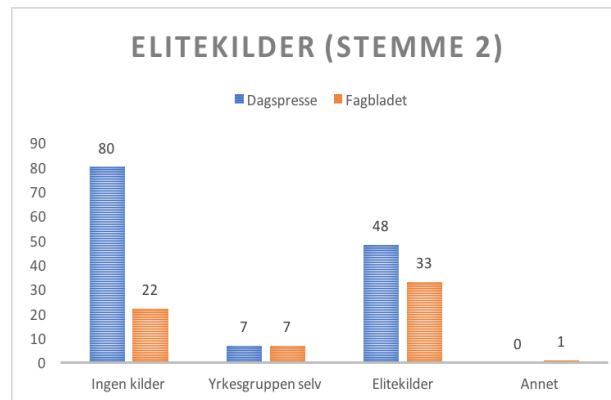
Stedfortredere

For å danne et bilde av hvor hyppig stedfortredere blir brukt, har vi slått sammen variablene "fagforeningsleder, arbeidsleder/overordnet", "arbeidsgiverrepresentant", "forsker/ekspert", "politiker" og "byråkrat". Vi vil understreke at en fagforeningsleder er en annen type stedfortreder enn en politiker eller byråkrat fordi jobben til fagforeningene er å tale yrkesgruppens sak. Likevel tar vi fagforeningsledere med som en stedfortreder, fordi disse også fører til at yrkesgruppen ikke får snakke selv. Som nevnt er bare seks prosent av stemmene i dagspressen yrkesgruppen selv. Analysen vår viser at 54 prosent av dagspressen sine saker har en stedfortreder som hovedkilde. 14 prosent er en fagforeningsleder/tillitsvalgt, og 14 prosent er en politiker. Også i Fagbladet har 54 prosent av sakene en stedfortreder som førstestemme. 22 prosent av stedfortrederne er en fagforeningsleder, og seks prosent av stedfortrederne er en politiker, noe som vil si at Fagbladet i mindre grad bruker elitekilder i form av byråkrater, sjefer og politikere. Det er likevel verdt å merke seg at bruken av stedfortredere er like høy i fag- og dagspresse totalt. 30 prosent av hovedkildene i Fagbladet er yrkesgruppen selv. Åtte prosent av sakene har ingen kilder. I tillegg er det flere kilder innenfor kategorien "annet" i dagspressen enn i Fagbladet.

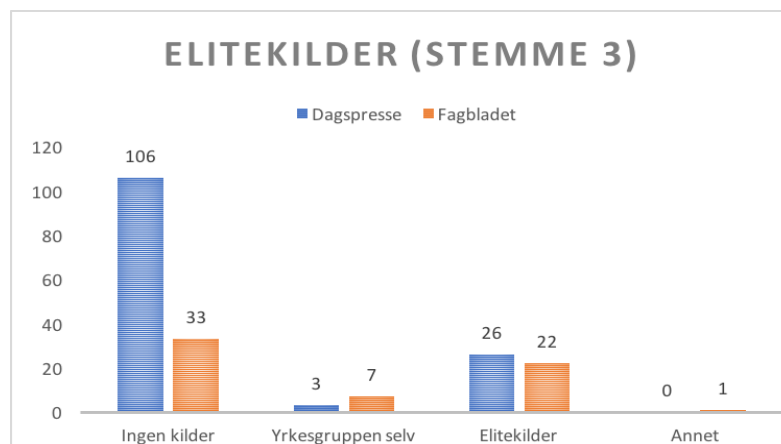
Figur 5: Elitekilder blant hovedkildene, fordeling av antall elitekilder registrert i dagspressen og Fagbladet (N=198).

Dersom vi tar en titt på stemmene som ikke er prioritert som hovedkilde (stemme 2), ser vi mange av de samme tendensene. Det er hyppigst bruk av elitekilder i begge avistypene, og minst bruk av yrkesgruppen selv. I dagspressen er fem prosent av stemmene yrkesgruppen selv, mens 37 prosent av stemmene er en stedfortreder. I Fagbladet er elleve prosent yrkesgruppen selv, mens 52 prosent elitekilder.

Figur 6: Elitekilder blant stemme 2, fordeling av antall elitekilder registrert i dagspressen og Fagbladet (N=198)

De fleste saker har én til to stemmer i sakene sine. Det vil derfor naturligvis være færre av alle stemmene når vi ser på stemme 3. Likevel ser vi at Fagbladet i større grad lar yrkesgruppen sin snakke jo lengre ut en kommer i artikkelen ettersom de har like mange stemmer fra yrkesgruppen selv som tredjekilde (sju stemmer). Dagspressen har tre stemmer som er yrkesgruppen selv. Elitekildene stiller fortsatt sterkt i både fag- og dagspressen. Dagspressen har 19 prosent av stemmene sine som stedfortredere, mens Fagbladet har 35 prosent. Kontrasten mellom Fagbladet og dagspressen er at dagspressen har et mye høyere antall registrerte stemmer på "ingen kilder". Det vil si at Fagbladet bruker generelt flere kilder i sakene sine.

Figur 7: Elitekilder blant stemme 3, fordeling av antall elitekilder registrert i dagspressen og Fagbladet (N=198)

Kjønn

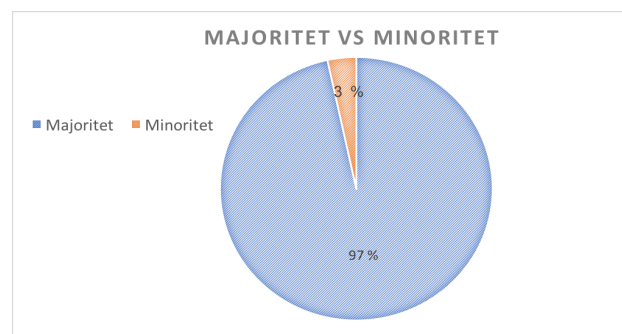
Det er totalt sett flest kvinnelige stemmer i utvalget. Slår vi sammen alle stemmene (opp til seks stemmer i hver sak), ser vi at 144 av stemmene totalt er menn, og 229 av stemmene er kvinner. Av totalt 198 hovedkilder er 96 kvinner og 63 menn. Blant hovedkildene ser vi at 81 prosent av de mannlige kildene våre i utvalget er elitekilder, mens bare fem prosent av de mannlige kildene representerer yrkesgruppen selv. Årsaken til at det er få menn fra yrkesgruppen selv er nok naturligvis fordi det er flest kvinner i bransjen. Likevel ser vi en skjev representasjon av kvinnelige og mannlige kilder. Til tross for at det er få menn representert i yrkesgruppen selv, er det overraskende at så mange menn som likevel uttaler seg om yrkesgruppen. Dette kan også ses i sammenheng med hvilke temaer de forskjellige kjønnene stort sett deltar i. Det er flere menn enn kvinner som deltar som førstestemme i saker om politikk/arbeidsmigrasjon: Halvparten er menn, og 1/3 er kvinner. Det vil si at menn får i stor grad snakke i saker vedrørende politiske spørsmål om arbeidsgruppen. Det er også flest elitekilder blant kvinnestemmene. 56 prosent av de kvinnelige kildene er elitekilder – mer enn dobbelt så mange enn fra yrkesgruppen selv (25 prosent).

I analysearbeidet kodet vi også journalistens kjønn. I mange av sakene i 2006 og 2007 var det ikke mulig å se byline på artiklene i Retriever. Dermed er 30 prosent av sakene registrert med "ingen personlig byline", og prosentene som blir presentert i denne delen vil derfor være lave.

Likevel vil sakene hvor det var mulig å se journalistens navn gi oss et bilde av kjønnsrepresentasjon i relasjon til journalistens kjønn. Det er totalt flest kvinnelige journalister i utvalget vårt. Dette skyldes at Fagbladet har en stor andel av kvinnelige journalister. I Fagbladet ble det registrert totalt 30 kvinnelige og 9 mannlige journalister. I dagspressen ble det derimot registrert 24 kvinnelige og 35 mannlige journalister. I tillegg er det registrert sju bylinjer hvor både mannlige og kvinnelige journalister har skrevet artikkelen i dagspressen. Avisene i dagspressen hadde i tillegg 29 eksterne bidragsyttere, som vil si kommentar- og kronikkforfattere. Fagbladet har fire av disse. Kartleggingen vår viser at det blir brukt noe flere mannlige kilder i artikkelen når journalisten er mann. Når journalisten er mann er 25 prosent av hovedkildene også menn og 21 prosent av stemmene kvinner. Når journalisten er kvinne er 37 prosent av stemmene kvinner og 16 prosent er menn. Selv om både kvinner og menn foretrekker sitt eget kjønn, viser tallene at kvinner velger kvinner oftere enn menn velger menn.

Etnisitet

Blant alle våre 198 saker, registrerer vi bare tolv minoritetsstemmer. Vi vil derfor analysere alle registrerte stemmer, og ikke bare hovedkilder ettersom det er så få i utvalget vårt. Totalt er det 353 stemmer registrert som enten majoritet eller minoritet i de 198 sakene. Minoritetsstemmene har altså en andel på tre prosent. Bare fem av minoritetsstemmene figurerer som førstestemme i sakene. Dagspressen har sju av minoritetskildene, mens Fagbladet har fem.

Figur 8: Majoritetstemmer og minoritetstemmer, fordeling av antall stemmer registret som minoritet eller majoritet i stemme1-stemme6 i alle aviser (N=353).

Klassekampen har ingen minoritetskilder i sine saker. Dagens Næringsliv, som har få saker om helsepleierne generelt, har heller ikke brukt noen minoritetskilder. VG og Dagsavisen bruker flest minoritetsstemmer av avisene i dagspressen, henholdsvis to og fire. En undersøkelse om minoritetsrepresentasjonen i innvandringsdebatten i media, viser at minoriteter har en overraskende stor plass (Figenschou og Beyer 2014). Resultatene viser at dette ikke gjelder saker om vår yrkesgruppe, selv om en stor andel er minoriteter jobber som helsepleiere. Fem av sakene hvor minoritetene får en stemme handler om utdanning/rekruttering. To av sakene har konflikt/trussel som hovedtema, samtidig som det er tre minoritetsstemmer i saker om diskriminering.

Forandring over tid

Nesten samtlige aviser i dagspressen har hatt en nedgang i antall saker. Aftenposten hadde 70 prosent av sakene sine i 2006/2007. Dagsavisen og DN hadde 63 prosent og 85 prosent av sakene sine i 2006/2007. VG hadde 74 prosent av alle sakene sine på denne tiden. Klassekampen er den eneste avisen som har like mange saker før som nå, med ti saker i 2006/2007 og elleve saker i tolv saker i 2016/2016.

Del 5: Diskusjon

5.1 Hva forteller resultatene oss?

Selv om det er visse forskjeller i hvor mye de forskjellige avisene i dagspressen dekker helsepleierne, er det likevel en fellesnevner: Alle avisene skriver lite om gruppen. Et overraskende funn er særlig Klassekampens magre dekning. Avisen markedsfører seg selv som “Venstresidas dagsavis” (se klassekampen.no), og i formålsparagrafen til avisen står følgende:

Klassekampen skal drive en seriøs, kritisk journalistikk, med allsidige, politiske og økonomiske avsløringer av alle former for utbytting, undertrykking og miljøødeleggelser, samt inspirere og bidra til ideologisk kritikk, organisering og politisk kamp mot slike forhold utfra et revolusjonært, sosialistisk grunnsyn (Bull 2007, s. 119)

Med denne beskrivelsen som utgangspunkt, tolker vi det slik at avisa tar på seg oppdraget å i større grad skrive om undertrykte grupper og ikke minst arbeiderklassen, men avisen skriver lite om helsepleierne. En årsak til dette kan være at kvinner i større grad kvier seg fra å plassere seg selv i arbeiderklassen (Bottero 2004, s.989). I forbindelse med en doktoravhandling intervjuet May-Lie Skilbrei en rekke ansatte i renhold- og butikkbransjen. De kvinnelige informantene vil ikke plassere seg selv i en arbeiderklasse, men i den store "midten". "Mange bruker nettopp ordet midten om sin egen posisjon. Midten er "vanlige", "arbeidsomme", "anstendige" mennesker. Begrepet vanlig handler her om materielle rammer. Etter kvinnes målestokk har vanlige mennesker trang økonomi" (Skilbrei 2004, s 126). En annen årsak til marginaliseringen kan være det som den tidligere redaktøren for avisen Sigurd Allern selv påpeker: Det er generelt få journalister i Norge som har spisskompetanse på emner vedrørende arbeidsplasser, fagbevegelsens arbeid og arbeidsmiljø (2015, s. 98). For eksempel viser en undersøkelse utført av en student ved Høgskolen i Oslo og Akershus at 82 prosent av et utvalg av journalister i Finansavisen og Dagens Næringsliv har en form for økonomisk utdannelse (Hegnar 2016, s. 24). Det er likevel oppsiktsvekkende at Klassekampen gjør det "dårlig" i denne undersøkelsen med tanke på at Fagforbundet eier 15 prosent av avisa (Klassekampen.no 2016). I denne marginaliseringen av gruppen kan en også se likheter mellom helsepleierne og prekariatet, i lys av at de er en skjult arbeiderklasse. I mange kommentarer i dagspressen og i artikler i Fagbladet blir det påpekt at det er en tøff bransje i form av få faste stillinger og fulltidsjobber og dårlig lønn, men likevel blir dette snakket lite om i det store bildet. Det er også tydelig ut fra vår undersøkelse at representasjonen av helsepleierne har minket i dagspressen de siste ti årene. Sett fra en annen side kan en dermed si at marginaliseringen har økt. Det er ikke klart hva som er grunnen til dette, men som tidligere nevnt har økt tidspress og krav om publisering på ulike plattformer ført til mer klipp- og limjournalistikk og mer bruk av "trygge" elitekilder. På dette punktet skiller ikke mediene seg nevneverdig fra resten av samfunnet. Den som roper høyest får ofte mest oppmerksomhet, og selv om presseetikken oppfordrer mediene til å la marginaliserte stemmer bli hørt, er det ikke alltid like lett når kravet om rask publisering stadig henger over en.

Det har lenge vært konsensus innenfor medieteorier at minoritetskilder får relativt lite plass i mediebildet. En undersøkelse om minoritetsrepresentasjonen i innvandringsdebatten i media, viser derimot at minoriteter har en overraskende stor plass (Figenschou og Beyer 2014). Men vil det si at minoriteter ikke lenger blir marginalisert? Det ser ut til at minoriteter fremdeles bare får snakke i media i kraft av å være innvandrere, men ikke i saker som handler om andre roller de har, som for eksempel arbeidstaker. Dette er tydelig i vår undersøkelse. Andelen minoritetsstemmer er forsvinnende liten, og en kan spørre seg om dette er fordi disse sakene handler om yrket deres, og ikke minoritetsspørsmål. Med en så stor andel innvandrere som jobber innenfor helsesektoren, kan man sette spørsmålsteget ved hvorfor så få journalister velger å intervjuer en minoritet i forbindelse med helsepleieryrket. Tallene bekrefter teorier om reduksjonisme innenfor marginalisering av innvandrere, som vi beskrev teoridelen. Dette ser vi et eksempel på i en sak levert av NTB som er gjengitt i både Dagsavisen og Klassekampen (se vedlegg 3). Saken handler om en kvinne som ikke fikk lov til å jobbe i hjemmesykepleien på Ullern i Oslo med mindre hun tok av hijaben. Til tross for at hun nevnes i forbindelse med yrket, er det hennes rolle som kvinne med hijab som er grunnen til konflikten, og også grunnen til at saken blir omtalt. Medienes tendens til å dekke marginaliserte stemmer som et offer blir også tydelig her. Eides beskrivelse av "den nødlidende" som får lov til å fortelle sin historie, er en passende beskrivelse av denne saken

Men deknningen er ikke kun konfliktrettet. En sak med tittelen "De skal redde helsevesenet" ble publisert i Aftenposten i 2007. Også Dagsavisen publiserte en kortere sammenfatning av saken med tittelen "Innvandregutter skal redde helsevesenet". Her blir innvandreguttene som velger omsorgsykker trukket fram som redningen. Rollene er nå reversert: De er ikke lenger ofre, men helter. Disse innvandreguttene er ikke kriminelle, de er pliktoppfyllende og et positivt tilskudd til det norske samfunnet. De er mannlige "bidronninger", og marginaliseringen skjer her i form av motsetningen som skapes ved å trekke fram disse som et unntak. Saken i seg selv er uten tvil positiv, men vinklingen antyder likevel at dette ikke er normen.

Dette betyr ikke at sakene ikke er relevante, men med tanke på den minimale plassen minoritetsstemmer har i undersøkelsen vår, er det verdt å merke seg omtaler som disse. For

som stemmer innenfor temaet helsepleie er innvandrere tilnærmet symbolsk tilintetgjort. Det er også verdt å nevne at den største andelen innenfor yrkesgruppen er kvinner, og minoritetene innenfor vår yrkesgruppe blir derfor utsatt for en dobbel marginalisering (Figenschou 2004, s. 36). Ser man på den relativt dårlige dekningen yrkesgruppen vår får generelt, er det hensiktsmessig å vurdere om minoritetskvinner som jobber som helsepleiere faktisk blir marginalisert på tre områder: Som arbeiderklasse, kvinne og minoritet.

Det vil være for bastant å påstå at dette kun er en bevisst marginalisering fra medias side. Kanskje andre aspekter spiller inn, som språkforståelse eller en større mistro/usikkerhet mot media fra minoritetenes side. Det er mange arbeidsinnvandrere som jobber i helsesektoren i likhet med andre lavtlønnede yrker (Bohlin 2012, s. 13), og en skal derfor ikke bortvise det faktum at mange av dem ikke er like ivrige etter å snakke med norsk presse. Sett fra et kildekritisk perspektiv er det desto viktigere å få dem i tale, både for å unngå marginalisering, men også for å kunne presentere et så riktig bilde som mulig av en yrkesgruppe som er svært heterogen.

Analysen viser at Fagbladet har en del saker hvor yrkesgruppen kommer til orde. I disse sakene får de mulighet til å definere seg selv og sin egen jobbsituasjon. Men underveis i kodingen observerte vi at i de sakene hvor gruppen snakket mye, var mer i de "myke" sakene, som for eksempel om at de ansatte bruker sang som metode for demente eller andre enklere reportasjer. Tendensen til å bruke marginaliserte grupper som en illustrasjon for å krydre en reportasje, enten de er caser eller "én-setning"-caser, var dermed også fremtredende i Fagbladet.

Det er positive tendenser å spore når det kommer til bruken av kvinnelige kilder. Analysen viser at kvinnene er i klart flertall. Dette gjenspeiler kjønnsfordelingen i yrket. Den høye andelen stedfortredere viser at også kvinner innehar høye posisjoner innenfor helse/sykepleieryrket. Dette kan bety at kvinner som marginalisert gruppe har fått større plass i nyhetsbildet de siste årene. Det er likevel hensiktsmessig å påpeke her at den relativt store andelen kvinnelige kilder ikke nødvendigvis betyr et fravær av kjønnsmarginalisering. Det er viktig å huske på at helsepleierne generelt har blitt dekket lite. I og med at helsepleieryrket er

kvinnedominert, kan det tenkes at dette er en grunn til at de ikke skrives mye om. Den symbolske tilintetgjøringen kvinner tradisjonelt har vært utsatt for i media, henger fremdeles igjen. Dekningen er der, så de blir ikke lenger regelrett symbolsk tilintetgjort, men kjønnsfordelingen i yrket kan være en sterkt indikator på hvorfor helsepleierne ikke er gjengangere i norsk presse.

I både Fagbladet og dagspressen var over halvparten av førstestemmene en form for elitekilde. Det betyr at det ofte er noen andre enn gruppen selv som snakker om yrkesgruppen helsepleiere. Når det var snakk om viktige politiske avgjørelser som berørte helsepleierne direkte, slik som debatten om Y-veien, var det stor tendens til at helsepleierne måtte vike plassen for politikere og tillitsvalgte som snakket for dem. Dette fører til at det ikke er gruppen selv som har den diskursive definisjonsmakten. Særlig i Fagbladet ser vi at det er mange representanter fra Fagforeningen som snakker. Selv om intensjonen til disse er å være på lag med yrkesgruppen, snakker de likevel på vegne av dem. Én ting er at politikere snakker i emner som berører politikk - dette ser vi er regelen heller enn unntaket i mediene generelt. Men når tillitsvalgte opptrer som stedfortreder for yrkesgruppen så hyppig som de gjør, står yrkesgruppen i fare for å bli stemplet som mennesker som ikke er kompetente nok til å tale sin egen sak (Eide 2006, s. 251). Når de først blir nevnt, og av elitekilder ikke minst, blir inntrykket om at de ikke kan snakke for seg stående.

Dessuten vil en førstehåndskilde alltid være bedre enn en andrehåndskilde (Brurås 2014, s.150). Det kan tenkes at uttalelsene blir generelle, og ikke nyanserte nok. Konsekvensen av generelle uttalelser fra stedfortredere fører naturlig nok til at det dannes et bilde av helsepleierne som de ikke definerer selv. I sakene hvor helsepleiere bare blir nevnt, er det en tendens til å bruke dem som et eksempel på et lavtlønnet yrke. Selv om de riktignok bare blir nevnt i disse sakene, er det disse små dryppene som er med på å skape et bilde hos publikum om at helsepleier-yrket er et såkalt "bunnyrke". I analysen vår fant vi at både fag- og dagspresse skrev få saker hvor yrkesgruppen ble framstilt som en ressurs, og når yrkesgruppen i tillegg blir brukt som et eksempel på et lavtlønnet yrke, er det dette den eneste kvaliteten ved gruppe de fleste vi assosiere dem med. De blir altså utsatt for marginalisering i form av reduksjonisme. Vi har tidligere etablert vår gruppes posisjon ved å plassere dem i

arbeiderklassen. Det stadig tilbakevendende temaet rundt dårlig lønn skaper et skille som i det lange løp kan være med på å sementere klasseforskjeller. Når pressen allerede skriver lite om denne gruppen, blir det uheldig å kun fokusere på forskjeller. Det skaper en avstand mellom *oss* (publikum som tjener mer enn helsepleierne) og *dem* (helsepleierne med dårlig lønn som det er synd på).

At elitekildene dominerer tyder riktignok på marginalisering, men det kan også føre til at yrkesgruppen faktisk blir hørt i større grad. Vi har allerede etablert elitenes definisjonsmakt, og sånn sett er det derfor positivt at de gir yrkesgruppen oppmerksomhet. Dette gjør at temaer som berører yrkesgruppen faktisk kommer fram i lyset. Fravær av elitekilder fører i verste fall til symbolsk tilintetgjørelse, slik vi har sett tendenser til i deknningen av helsepleierne med minoritetsbakgrunn. Det er ikke bare helsepleierne som opplever at elitekilder og stedfortredere snakker på vegne av dem. Dette er ikke en ideell virkelighet, men i mange tilfeller vil dette være nødvendig for en bredere dekning i media, i hvert fall i den nåværende mediebildet.

VG og Aftenposten har flest saker om temaet konflikt/trussel. Dette viser at sakene om yrkesgruppen må være tabloide nok for å få innpass. Allern beskriver dette som et vanlig fenomen. "(...) vanlige mennesker i første rekke blir "nyhetsverdige" i forbindelse med dramatiske nyhetshendelser. Det kan være en ulykke eller en naturkatastrofe. Grasrotmennesker får dermed først og fremst *offerrollene* (Allern 2015, s. 96-97). Et eksempel på dette er saken om helsepleieren som ble drept av en bruker (se vedlegg 3). Saken ble fulgt over flere dager, og ble skrevet som en typisk krimsak hvor både vitner og politi ble intervjuet. Disse sakene om drapet på helsepleieren utgjør en stor del av sakene til VG og Aftenposten. Et annet lignende eksempel er saken om kvinnen med hijab som ble diskriminert. Det er først når myndighetene har gjort et "tabloid overtramp" at minoritetene får spalteplass.

5.2 Styrker og svakheter ved oppgaven

Nå som vi sitter med resultatet i hendene, opplever vi at kvantitativ analyse var den best egnede metoden for å svare på problemstillingen vår. Metoden har gitt oss muligheten til å

gjennomføre varierte analyser, som har gitt et nyansert bilde av deknningen av helsepleierne. I tillegg har kodingen vært nokså objektiv, som betyr at våre subjektive vurderinger har blitt til en viss grad begrenset av variablene. Likevel har diskusjonen av validiteten til denne oppgaven vist at høy grad av definisjonsmessig validitet har ført til at reliabilitet på enkelte områder er lavere enn det som er optimalt. Dette var for øvrig nokså forventet ettersom variablene dette gjelder er hvor våre subjektive meninger i størst grad får slippe til.

Vi har også endt opp med et relativt stort materiale først og fremst fordi vi er to stykker. Likevel skal det understrekes at det å være to stykker også kan være en ulempe. Selv om vi hadde variablene klare på forhånd, må en enkelte ganger ta valg underveis i kodingen fordi de for eksempel kan passer inn under flere temaer. Selv om vi har diskutert saker vi har vært i tvil om, vil det være en del saker som vi ikke har fått kryssjekket. Det betyr at analysene kunne sett annerledes ut dersom bare én av oss tok seg av all kodingen. Tross dette vil vi si at samarbeidet vårt først og fremst har vært positivt, fordi vi hele tiden har hatt to hoder til å komme med innspill og å sikre at analyser og tall blir tolket riktig.

En annen styrke ved materialet vårt er at vi har valgt ut mange aviser fra dagspressen, som også skiller seg fra hverandre. Det vært fint å inkludere Fagbladet for å kunne sammenligne og ha en motvekt til de andre avisene. Dette gir et mer realistisk svar på problemstillingen, som stiller spørsmål ved deknningen i Norge, og ikke bare i to-tre spesielle aviser. Dersom vi hadde hatt mer tid kunne vi inkludert enda flere aviser, som for eksempel Dagbladet og NRK nett.

Så vidt vi har funnet er det ikke gjort forskning i Norge tidligere som retter seg direkte inn på dette emnet. Det betyr at våre analyser kan bidra til å utvide kunnskapen om norske medier. I tillegg kan oppgaven forhåpentligvis føre til at medier skriver mer om den allerede marginaliserte gruppen, dersom journalister får kunnskap om funnene. Forskning har tidligere vist at kvinner og minoriteten blir undertrykt i media, men med denne oppgaven har vi vist at de også blir marginalisert gjennom yrkesgruppen sin.

En av de største ulempene ved oppgaven vår finner vi analysedelen. I forkant av kodingen visste vi ikke at det ville bli vanskelig legge sammen de seks stemmevariablene. Dette lot seg for øvrig gjøre under analysen av minoritetsstemmene ettersom det vår så få stemmer at vi kunne slå disse sammen manuelt. Likevel hadde det vært interessant for oppgaven å vise det totale bildet av stemmene. Særlig fordi mange av sakene vi har kodet har likevekt av sitater fra hver enkelt kilde, og dermed ble kodet i kronologisk rekkefølge. Men på den andre siden er det en fordel bare å analysere én av stemmene fordi det vil være mange "ingen kilder" registrert på den sjette stemmen, da fleste sakene inneholder 1-3 kilder.

En annen svakhet ved oppgaven er Retrieversøket. Søkene fra perioden 2006/2007 er ikke like sikre som de fra perioden 2016/2017. Som nevnt i metoddelen tar vi derfor forbehold om at visse saker kan ha unngått oss. Vi mangler antageligvis en del saker fra Fagbladet. Tatt i betraktning at Fagbladet har flest saker, kunne mer presise funn gitt et enda større sprik mellom fag- og dagspresse. Å velge ut teori for å definere yrkesgruppen vår viste seg også å være utfordrende. Det finnes mye teori om samfunnsklasser, men mindre på hvor en eventuelt skal plassere akkurat vår yrkesgruppe fordi den er sammensatt.

5.3 Videre forskning

I materialet vi har samlet er det mange muligheter for videre undersøkelser. En større undersøkelse, som samler materiale fra en lengre tidsperiode, vil gi et bredere utvalg, og dermed en mer utfyllende analyse. I videre arbeid med vårt materiale ville vi blant annet dobbeltsjekket utvalget fra 2006/2007 opp mot eventuelle arkiver, slik at vi er helt sikre på at utvalget vårt er presist. Vår analyse har i hovedsak basert seg på en kvantitativ analyse, men med våre tall som utgangspunkt vil det være gode muligheter for å lage en ekstensiv kvalitativ analyse som eksemplifiserer funnene i større grad. Relevante metoder som kan supplere en slik oppgave kan være dybdeintervju med journalister i avisene vi har dekket. Det vil gi mer innsikt i hva journalistene tenker om vår gruppe og representasjon generelt. Vi har vist til teori som påpeker mangel på kunnskap om arbeiderklassen og gruppene innenfor denne. Å intervju journalister som spesialiserer seg på helse vil derfor være interessant. Journalister som skriver om arbeidsliv hadde det også vært givende å intervju, for å høre hva de tenker representasjonen av arbeiderklassen, og framveksten av en såkalt "underklasse",

som prekariatet. Å spørre disse journalistene om hva de tenker om fraværet av grasrotkilder og emner som berører disse, vil være relevant for både vår oppgave, men også for å gjøre disse oppmerksom på tallene vi har funnet. Vår gruppes posisjon i samfunnet er også noe vi har fått øynene opp for under denne oppgaven. Hvordan har det seg at disse blir dekket mindre enn typiske arbeidergrupper som bygningsarbeidere? Hva har det å si for forståelsen av klasse i Norge? Har det blitt slik, eller har det alltid vært slik? Med det teoretiske grunnlaget fra denne oppgaven vil det være mulig å undersøke mer om det faktisk er tilfelle at mange grupper faller innenfor en klasse som er nærmest usynlig i mediene og samfunnet generelt. Det vil være en naturlig forlengelse å se på funnene våre i et internasjonalt perspektiv. Vi liker å tenke på den norske velferdsmodellen som unik, og å sammenligne våre tall med tall fra andre vestlige, demokratiske samfunn vil gi oss en pekepinn på om dette faktisk er tilfelle. Relevante spørsmål å stille her vil være om Norge som et påstått egalitært samfunn fører til bedre dekning i media, eller om tendensene er ganske like sett i et internasjonalt perspektiv.

Del 6: Avslutning

I denne oppgaven har vi forsøkt å gi et klarere bilde på hvordan helsepleierne blir presentert i norske aviser. Å undersøke grupper en antar blir marginalisert er ikke i seg selv banebrytende arbeid, men en har ikke tidligere blitt gjort i Norge. Derfor vil den forhåpentligvis kunne tilby innsikt i et tema som tidligere ikke har fått mye oppmerksomhet. Mange av funnene vi har gjort, har bekreftet teorien om marginalisering av helsepleierne i media. Fraværet av minoriteter og det høye antallet stedfortrederkilder har vært funn som henter om mulighet til forbedring i avisene. Som forventet hadde dagspressen færre kilde fra yrkesgruppen selv, men det var også interessant at fagpressen også ofte så det for godt å se utenfor yrkesgruppen for å finne kilder. Vær varsom-plakaten 1.3 sier tydelig at pressen skal beskytte grupper mot overgrep og forsømmelse fra offentlige institusjoner og myndigheter (Presse.no 2015). Samfunnet er avhengig av at flere velger å gå inn i helsesektoren, og helsepleierne vil være en essensiell arbeidskraft når eldrebølgen slår innover landet. Likevel vier ikke mediene dem nevneverdig oppmerksomhet. Hva sier funnene våre om pressens rolle i et demokratisk samfunn? Å la marginaliserte grupper bli hørt er idealet, men ikke alltid like enkelt å utføre i praksis. At pressen i stor grad følger et makthierarki som også resten av samfunnet baserer

seg på, er noe som kommer tydelig fram ved at elitekildene holder definisjonsmakten i stor grad. I tillegg ser vi at hierarkier som vi før trodde var konstante, kanskje er blitt forandret. Ifølge våre funn sidestilles ikke helsepleierne med den tradisjonelle arbeiderklassen slik som bygningsarbeidere, som i større grad blir dekket. Fraværet av gruppen i mediene kan tyde på at prekariatet også finnes i Norge. Det vil være dermed være interessant å se videre på om pressens behandling kan være en påvirkende faktor til stadig større forskjeller i samfunnet.

Del 7 Litteratur

Allern, Sigurd (2015): *Journalistikk og kildekritisk analyse*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk

Arbeiderkraftundersøkelsen 2016. Oslo-Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå. URL: <https://www.ssb.no/statistikkbanken/selectvarval/saveselections.asp> [Lesedato 15.05.2017]

Barth, Erling, Karl O. Moene & Fredrik Williumsén (2014): "The Scandinavian model – An interpretation". *Journal of Public Economics* nr. 117, s. 60-72. Doi: 10.1016/j.jpubeco.2014.04.001

Bohlin, Rebecka (2012): *De osynliga. Om Europas fattiga arbetarklass*. Stockholm: Atlas Reportage

Bottero, Wendy (2004): "Class identity and the identity of class". *Sage Journals* vol. 38, nr. 5, s. 985 – 1003 DOI: <https://doi.org/10.1177/0038038504047182>

Bull, Kjetil (2007): *Fra løpesetel til dagsavis: format og sjangerbruk i avisa Klassekampen 1970-2004* (Masteravhandling). Institutt for lingvistiske og nordiske studier, Universitet i Oslo. URL: <http://urn.nb.no/URN:NBN:no-17253>

Brurås, Svein (2014): *Etikk for journalister* (5. Utgave) Bergen: Fagbokforlaget

Eide, Elisabeth (2006): "Journalistikk og marginalisering: Bilder som fryser forskjeller - og bilder som blir borte". I: Berit Von Der Lippe (red.): *Medier, politikk og samfunn* (s.243-261). Oslo: Cappelen Akademisk forlag

Eide, Elisabeth (2002): *Up there and down here. Europe's Others' in Norwegian feature stories* (Doktoravhandling/HiO-rapport 31/2002). Institutt for journalistikk-, arkiv-, biblioteks-, informasjonsfag, Høgskolen i Oslo og Akershus.

Eide, Elisabeth, Jan Grue & Tonje Vold (red.) (2014): *Ut av medieskyggen. Representasjon av funksjonshemmede i media*. Oslo: Fagbokforlaget

Eide, Elisabeth & Kristin Skare Orgeret (red.) (2015): *Etter beste kjønn. Kjønnrepresentasjon på medier og journalistikk*. Oslo: Universitetsforlaget

Eide, Elisabeth og Thea N. Dahl (2015): "Det unge gjennombruddet. Nye stemmer i offentligheten - nye roller?". I: Elisabeth Eide og Kristin Skare Orgeret (red.): *Etter beste kjønn: Kjønnsperspektiv på medier og journalistikk* (s.153-167) Oslo: Universitetsforlaget

Fagbladet (31.01.2017): "Nå går hun tilbake til 16,9 prosent som hjelpepleier" URL: <http://fagbladet.no/nyheter/na-gar-hun-tilbake-til-169-prosent-som-hjelpepleier-6.91.444164.58a4bf316b>

Figenschou, Tine Ustad (2004): "Fra ofre til heltinner? Innvandrerkvinner i norske medier." I: Erika Jahr (red.): *Journalistikk og kjønn i mediene* (s.33-54). Oslo: IJ-forlaget

Figenschou, Tine Ustad & Audun Beyer (2014): "Elitene, minoritetene og mediene: Definisjonsmakt i norsk innvandringsdebatt". *Tidsskrift for samfunnsforskning nr.1, vol. 55*, s. 23-51.

Hansen, Marianne Nordli, Patrick Lie Andersen, Magne Flemmen og Jørn Ljunggren (2014): "Klasser og eliter" I: Olav Korsnes, Marianne Nordli Hansen og Johannes Hjøllbrekke (red.): *Elite og klasse i et egalitært samfunn* (s. 25-37). Oslo: Universitetsforlaget

Hegnar, Margrethe (2016): *Økonomijournalisters utdanning. En undersøkelse av utdanningsbakgrunnen til økonomijournalister i Dagens Næringsliv og Finansavisen*. (Bacheloroppgave). Institutt for journalistikk og mediefag, Høgskolen i Oslo og Akershus.
URL: https://fagarkivet.hioa.no/en/item/asset/dspace:3785/kand153_JB2900_100616.pdf

Helsedirektoratet.no (28.03.2017): "Omsorgsarbeider". URL:
<https://helsedirektoratet.no/autorisasjon-utdanning-og-godkjenning/autorisasjon-og-lisens/omsorgsarbeider> [Lesedato 01.06.2017]

Hågvar, Yngve Benestad (2007): *Å forstå avisa: Innføring i praktisk presseanalyse*. Bergen: Fagbokforlaget

Järvinen, Margaretha (2013): "Pierre Bourdieu". I: Heine Andersen og Lars Bo Kaspersen (red.): *Klassisk og moderne samfundsteori* (s.365-386). København: Hans Reitzels Forlag
Kleven, Hans I. (1998): *Klassesamfunnet*. Oslo: Falken Forlag

Kleven, Hans I. (1998): *Klassesamfunnet*. Oslo: Falken Forlag

Korsnes, Olav (2014): "Innledning." I: Olav Korsnes, Marianne Nordli Hansen & Johannes Hjøllbrekke (red.): *Elite og klasse i et egalitært samfunn* (s. 11-24). Oslo: Universitetsforlaget

Landis, J. Richard, & Garry Koch. (1977): "The Measurement of Observer Agreement for Categorical Data", *Biometrics*, vol. 33, nr. 1. 159-174. Doi:10.2307/2529310

Lekve, Isak (2015): "En ny klassesdebatt: Bidrag til revitalisering – eller enda en gravsang fra venstresiden?", *Royst.no*, 24.06.2015. URL: <http://www.royst.no/2015/06/en-ny-klassesdebatt-bidrag-til-revitalisering-eller-enda-en-gravsang-for-venstresiden/> [Lesedato: 25.05.2017]

Michalsen, Gard M. (2016): ”Trump har blitt president. Nå må mediene erkjenne at vi har forlatt dem vi skulle være til for.” *Aftenposten.no*, 09.11.16. URL: <http://www.aftenposten.no/meninger/debatt/Trump-blir-president-Na-ma-mediene-erkjenne-at-vi-har-forlatt-dem-vi-skulle-vare-til-for--Gard-L-Michalsen-608636b.html> [Lesedato: 25.5.2017]

Morlandstø, Lisbeth og Hege Lamark (2006): ”Skjevt på nett og brett”. I: Elisabeth Eide og Kristin Skare Orgeret (red.): *Etter beste kjønn* (s. 187- 202). Oslo: Universitetsforlaget

Myhre, Jan Eivind (2015): ”Fra stand til klasse”, *Norgeshistorie.no*, 25.11.2015. URL: <https://www.norgeshistorie.no/industrialisering-og-demokrati/mennesker/1501-fra-stand-til-klasse.html> [Lesedato: 26.05.2017].

Månson, Per (2013): ”Karl Marx”. I: Heine Andersen og Lars Bo Kaspersen (red.): *Klassisk og moderne samfundsteori* (s.37-56). København: Hans Reitzels Forlag.

Pekkarinen, Tuomas, Kjell G. Salavanes og Matti Sarvimäk (2016): ”The evolution of social mobility: Norway over the 20th century”. *Vatt working papers nr. 76*

Presse.no (12.06.2015): ”Vær varsom-plakaten”. URL: <http://presse.no/pfu/etiske-regler/vaer-varsom-plakaten/> [Lesedato: 31.05.2017]

Save, Ida og Åsta Hoem Hagen (2015): ”Et skritt i riktig retning. En av undersøkelse av kvinnerepresentasjon i norsk dagspresse.” I: Elisabeth Eide og Kristin Skare Orgeret (red.): *Etter beste kjønn* (s. 77 – 91). Oslo: Universitetsforlaget

Skilbrei, May-Len (2003): ”*Dette er jo bare en husmorjobb*”. *Ufaglærte kvinner i arbeidslivet*. (Doktoravhandling/Nova-rapport 17/2003). Institutt for oppvekst, velferd og biblioteksfag, Universitetet i Oslo.

Standing, Guy (2011): *The precariat: The new dangerous class*. New York: Bloomsbury Academic

Thorbjørnsrud, Kjersti & Tine Ustad Figenschou (2016): "Do Marginalized Sources Matter?" *Journalism Studies*, 17:3, 337-355, DOI:10.1080/1461670X.2014.987549

Tyler, Imogen og Bruce Bennett (2010): "'Celebrity chav': Fame, femininity and social class". *European Journal of Cultural Studies*, s. 375 – 393. London: Sage, 10.1177/1367549410363203

Utdanning.no (23.05.2017): "Pleiemedarbeider" URL:
<https://utdanning.no/yrker/beskrivelse/pleiemedarbeider> [Lesedato: 01.06.2017]

Utdanning.no (31.05.2017): "Helsefagarbeider" URL:
<https://utdanning.no/yrker/beskrivelse/helsefagarbeider> [Lesedato 01.06.2017]

Østbye, Helge, Knut Helland, Karl Knapskog, Leiv Ove Larsen, Hallvard Moe (2013): *Metodebok for mediefag* (4. utgave). Bergen: Fagbokforlaget

Ågotnes, Gudmund (2016): *The Institutional Practice: Dynamics of practice at nursing homes: An ethnographic study of variation in hospitalization amidst uncertainty and continuity* (Doktoravhandling) Universitet i Bergen. URL:
<http://bora.uib.no/bitstream/handle/1956/15781/dr-thesis-2016-Gudmund-Ågotnes.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [Lesedato: 18.05.2017]

Vedlegg 1: Kodebok

A) Medium:

1. Aftenposten
2. Dagens Næringsliv
3. Dagsavisen
4. Klassekampen
5. Verdens Gang
6. Fagbladet

B) Dato: Seks tall, for eksempel 020217 (2. februar 2017)

C) Tittel: Skriv inn artikkelens hovedtittel

D) Forsidehenvisning:

1. Hovedsak på forsiden
2. Henvisning
3. Ikke henvisning
4. Ikke mulig å se (gjelder 2006 og 2007)

E) Størrelse (her må vi ha tilgjengelig selve Retrieversøket hvor dette står):

1. Liten (under 300 ord)
2. Mellomstor (300 – 600 ord)
3. Stor (mer enn 600 ord)

F) Sjanger (ikke 'Summetonen'/FB-kommentarer, nekrologer, jubilanter, tv-programmet, annonser etc.)

1. Notis (under 300 ord)
2. Nyhetssak
3. Reportasje (inkl. portrett)
4. Intern kommentar (leder, signert kommentar av redaksjonsmedlem)
5. Eksternt bidrag (ikke-redaksjonell medarbeider kommenterer, skriver kronikk, leserbrev)[\[2\]](#)

G) Kilde (kan sløyfes!)

1. Nyhetsbyrå (NTB, annet nyhetsbyrå) eller internasjonalt medium, med andre ord, levert 'utenfra')
2. Egenprodusert artikkel (dette gjelder også debattstoff/eksterne kommentarer, som vil være kodet som 5 under sjanger over)

H) Stemmer:

1. Ingen stemme
2. Person som tilhører de definerte yrkesgruppene selv (inkludert plasstillitsvalgt som står i jobben)
3. Fagforeningsleder, tillitsvalgt som *ikke* jobber i yrket/på stedet.

4. Arbeidsleder, overordnet (ingeniør, lege/sykepleier e.l.)
 5. Arbeidsgiverrepresentant, sjef
 6. Forsker, ekspertise (inkludert økonomieksperter, jurister osv.)
 7. Politiker (lokal, sentral)
 8. Byråkrat (ansatt i direktorat, departement eller offentlig tilsynsorgan)
 9. Samfunnsborger (pasient, bruker, grasrotmenneske)
 10. Utdanner (lærer, læremester i den aktuelle yrkesgruppen)
 11. Interesseorganisasjon (eks. Nei til EU, Kreftforeningen som ikke er fagforening (dekkes av 2)).
 12. Andre (de som ikke dekkes av kategoriene over)
- Stemmelkjønn (også her koder vi opp til seks stemmer)
1. Ingen stemme
 2. Kvinne
 3. Mann
 4. Ikke mulig
- Stemmetn (også her koder vi opp til seks stemmer)
1. Ingen stemme
 2. Minoritet
 3. Majoritet
 4. Ikke i Norge
 5. Ikke mulig

I) Tema:

1. Yrkesgruppen/deler av den (eks. folk med innvandringsbakgrunn) som ressurs
2. Konflikt/trussel, kriminalitet (sosial dumping, misforhold på arbeidsplassen, risikofaktorer, ulykker osv.)
3. Diskriminering
4. Politikk: Arbeidsmigrasjon generelt (Schengen, avtaler, osv.)
5. Generelle arbeidsforhold (lønn & tariff, arbeidstid, deltid, tidsklemme osv.)
6. Rekruttering/utdanning: lærlingeordning, skolering av arbeidskraft 'utenfra' osv.
7. Teknologi
8. Likestilling i arbeidslivet (likelønn, kvinner blir lønnstapere osv.)
9. Annet (ikke dekket av de over)

J) Journalistens kjønn

1. Kvinne
2. Mann
3. Begge (to i byline, fotograf tas ikke med, med unntak av om det er fotoreportasje)
4. Ikke oppgitt (f.eks. NTB-saker eller notiser uten byline)

Vedlegg 2: Tabeller bak figurene i analysedelen

Medium

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Aftenposten	40	20,2	20,2	20,2
	Dagens Næringsliv	13	6,6	6,6	26,8
	Dagsavisen	41	20,7	20,7	47,5
	Klassekampen	22	11,1	11,1	58,6
	Verdens Gang	19	9,6	9,6	68,2
	Fagbladet	63	31,8	31,8	100,0
	Total	198	100,0	100,0	

Tabell bak figur 2

Stemme1

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ingen kilde	36	18,2	18,2	18,2
	Yrkesgruppen selv	27	13,6	13,6	31,8
	Fagforeningsleder, tillitsvalgt	33	16,7	16,7	48,5
	Arbeidsleder, overordnet	8	4,0	4,0	52,5
	Arbeidsgiverrepresentant, sjef	8	4,0	4,0	56,6
	Forsker, ekspert	12	6,1	6,1	62,6
	Politiker	23	11,6	11,6	74,2
	Byråkrat	13	6,6	6,6	80,8
	Samfunnsborger	6	3,0	3,0	83,8
	Utdanner	9	4,5	4,5	88,4
	Interesseorganisasjon	1	,5	,5	88,9
	Annet	22	11,1	11,1	100,0
	Total	198	100,0	100,0	

Tabell bak figur 3

Nymedium * Elitekilder Crosstabulation

			Elitekilder				Total
			Ingen kilder	Yrkesgruppe n	Elitekilder	Annet	
Nymedium	Dagspresse	Count	31	8	73	23	135
		% within Nymedium	23,0%	5,9%	54,1%	17,0%	100,0%
	Fag	Count	5	19	34	5	63
		% within Nymedium	7,9%	30,2%	54,0%	7,9%	100,0%
Total		Count	36	27	107	28	198
		% within Nymedium	18,2%	13,6%	54,0%	14,1%	100,0%

Tabell bak figur 4

Nymedium * Elitekilde2 Crosstabulation

			Elitekilde2				Total
			Ingen kilder	Yrkesgruppe n	Elitekilder	Annet	
Nymedium	Dagspresse	Count	80	7	48	0	135
		% within Nymedium	59,3%	5,2%	35,6%	0,0%	100,0%
	Fag	Count	22	7	33	1	63
		% within Nymedium	34,9%	11,1%	52,4%	1,6%	100,0%
Total		Count	102	14	81	1	198
		% within Nymedium	51,5%	7,1%	40,9%	0,5%	100,0%

Tabell bak figur 5

Nymedium * Elitekilder3 Crosstabulation

			Elitekilder3				Total
			Ingen kilder	Yrkesgruppe n selv	Elitekilder	Annet	
Nymedium	Dagspresse	Count	106	3	26	0	135
		% within Nymedium	78,5%	2,2%	19,3%	0,0%	100,0%
	Fag	Count	33	7	22	1	63
		% within Nymedium	52,4%	11,1%	34,9%	1,6%	100,0%
Total		Count	139	10	48	1	198
		% within Nymedium	70,2%	5,1%	24,2%	0,5%	100,0%

Tabell bak figur 6

Majoritet	Minoritet	Total
341	12	353

Tabell bak figur 7

Vedlegg 3: Artikler referert til i diskusjonsdelen

De skal redde helsevesenet

Innvandregutter velger utradisjonelt

Stadig flere gutter med innvandrerbakgrunn vil studere sykepleie, farmasi eller bli bioingeniør. Thilip og Manpreet kan bli redningen for helse-Oslo. WASIM K. RIAZ KNUT SNARE (foto)

Aftenposten Aften 02.03.2007 Seksjon: Nyheter Del: 1 562 ord

side 7

Forfatter: RIAZ WASIM K

- Klasse: Medisin og helse, Arbeidsliv - Emne: Helsepersonell, Innvandrere, Arbeidsmarked

- Bestevennen min trodde at jeg spøkte da jeg fortalte at jeg skulle bli sykepleier. Etter hvert forsto han at jeg vil jobbe med mennesker, sier tamilske Thilip P. Prathapan.

- Kameratene mine studerer medisin og ingeniørfag. De mente at sykepleier er et kvinneyrket, og lurte på om jeg var seriøs da jeg valgte utdannelsen, sier Manpreet Singh.

Begge er førsteårsstudenter på sykepleierutdannelsen i Oslo, og trives godt med det.

- Jeg var redd for at jeg skulle være den eneste gutten med minoritetsbakgrunn i kullet, og ble overrasket da jeg så flere med samme bakgrunn som meg, sier Singh.

De legger ikke skjul på at medisin, jus og ingeniørfag er de mest populære fagene blant foreldre i flere minoritetsgrupper. Familien til Singh ønsket at han ble ingeniør, men hadde ingenting imot at sønnen valgte sykepleie.

- Det viktigste for dem er at jeg har en god utdanning, sier han.

Helse er pop

Terskelen for å velge utradisjonelt er mye lavere for studenter med minoritetsbakgrunn enn for studenter med nordisk bakgrunn. Mens 16 prosent av de nordiske studentene på ingeniørlinjen er kvinner, er 25 prosent av innvandrerstudentene på ingeniørfag kvinner, viser ferske tall fra Høgskolen i Oslo (HIO).

Forskjellene er også synlige på farmasiutdannelsen (tidligere reseptar). 28 prosent av minoritetsstudentene der er menn, mens det tilsvarende tallet for nordiske studenter er bare seks prosent. På sykepleierutdannelsen er andelen innvandremenn på 22 prosent, mot 15 prosent menn med nordisk bakgrunn. Av 197 minoritetsstudenter på studiet er 44 menn.

Beregninger fra Statistisk sentralbyrå viser at det kan mangle så mange som 30 000 hjelpepleiere og omsorgsarbeidere i Norge i 2020. Beregninger viser også at det blir stor manko på sykepleiere og annet helsepersonell fremover. Dermed kan innvandrere bli løsningene på helsekrisen, særlig i Oslo.

- Oslo kommune har de siste årene hatt flere prosjekter for å utdanne ufaglærte arbeidstagere med minoritetsbakgrunn på sykehjem til godkjente hjelpepleiere. Ett av prosjektene har vært rettet mot hjemmевærende pakistanske kvinner, sier NOVA-forsker Marie Louise Seeberg som blant annet har forsket på rekruttering av ansatte til sykehus og sykehjem.

Vinn-vinn

Det at stadig flere personer med minoritetsbakgrunn, særlig gutter, velger helsefag kan være starten på en ny trend.

- Jeg utførte feltarbeid i et sykehjem i Oslo øst. Der hadde en stor del av de ansatte minoritetsbakgrunn. Ganske mange av dem var menn, mens nesten alle de etnisk norske ansatte var kvinner, sier Seeberg.

- Dette er en veldig gunstig utvikling at stadig flere med minoritetsbakgrunn velger helsefag. Dette vil både hjelpe helsesektoren, og gjøre det lettere for denne gruppen å få seg jobb. Dette er en vinn-vinn-situasjon, sier Jon Rogstad, forsker ved Institutt for samfunnsforskning

Ifølge Rogstad vil utfordringen fremover være at de ansatte med innvandrerbakgrunn får de samme mulighetene til å klatre på karrierestigen som sine etnisk norske kolleger.

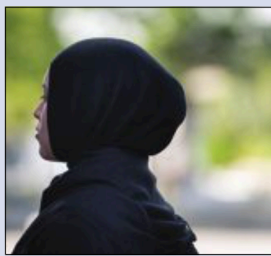
wasim.riaz@[aftenposten.no](mailto:wasim.riaz@aftenposten.no)

Bildetekst:

- Thilip P. Prathapan (t.v.) og Manpreet Singh trener her på hvordan de skal mate pasientene. De angrer ikke på å ha valgt utradisjonelt, og oppfordrer flere minoritetsgutter til å velge sykepleie.

© Aftenposten

Artikkel fra Aftenposten Aften 02.03.2007

Hijab-refs til Oslo

HIJAB: En 21 år gammel kvinne ble tilbudt jobb som pleieassistent i Ullern bydel, men bare hvis hun ville jobbe uten hijab. Brudd på diskrimineringsloven, mener Likestillings- og diskrimineringsombudet, melder NTB. Kvinnen søkte på stillingen i hjemmetjenesten i januar, men brukeren ønsket ikke en assistent med hijab. Kvinnen fikk en tekstmelding fra en av de ansatte i bydelen som tilbød kvinnen stillingen dersom hun kunne tenke seg å jobbe uten hodeplagget, melder NRK.

Notis fra Dagsavisen 23.09.2016

2 OPPGAVE

Evt. vedlegg

Last opp filen her. Maks én fil.

BESVARELSE

Ingen fil er lastet opp

3 OPPGAVE

Evt. vedlegg

Last opp filen her. Maks én fil.

BESVARELSE

Ingen fil er lastet opp

4 OPPGAVE

Evt. vedlegg

Last opp filen her. Maks én fil.

BESVARELSE

Ingen fil er lastet opp
